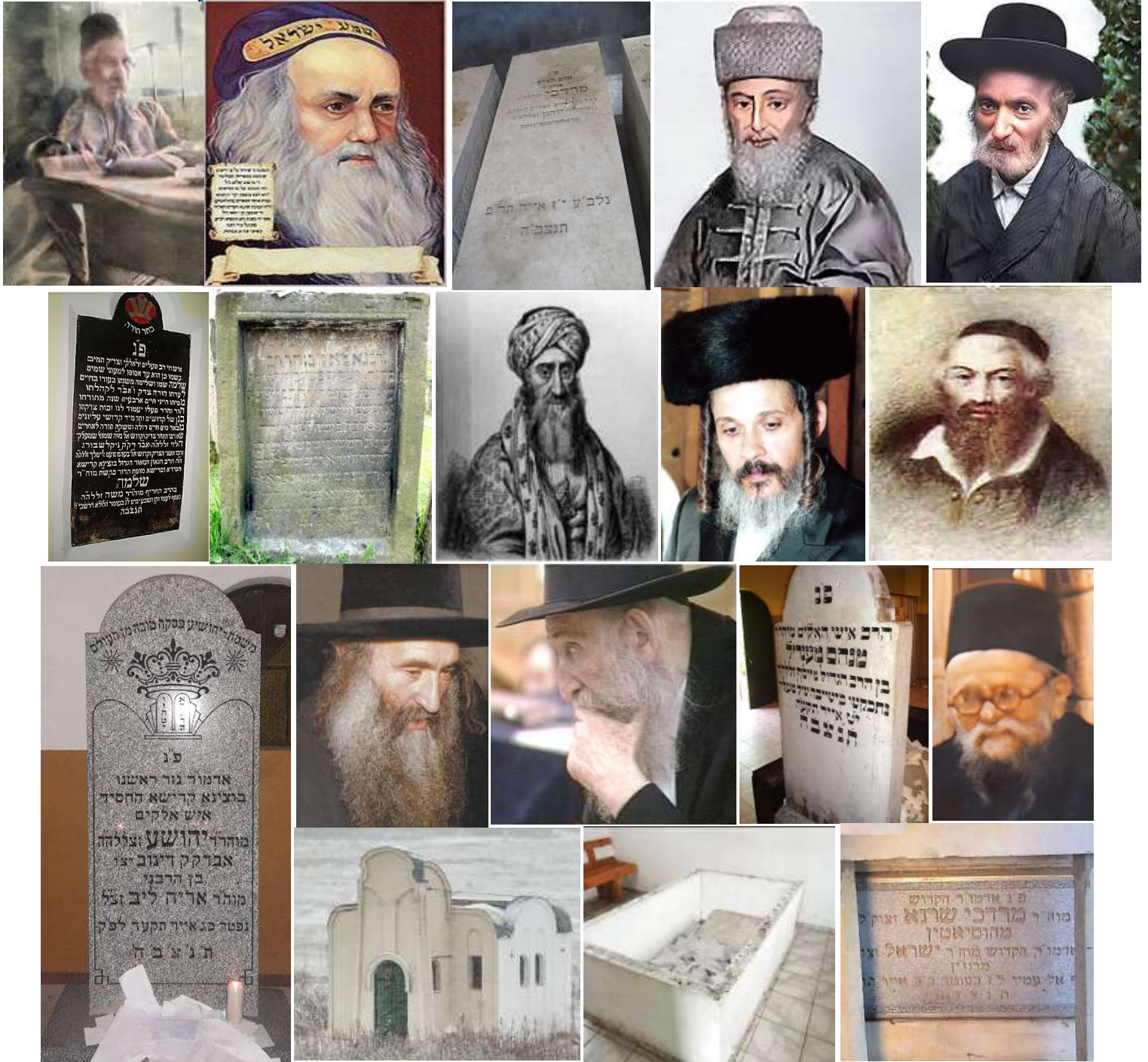

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות
 ללא חדשות
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון הרב אליהו קלצקין זצ"ל - נולד ב-כ"ב אב ה'תרי"ב (1852) באושפול שפלך קובנה של רוסיה (ליטא). מצד אביו ממשפחת רבנים מיוחסת. מסופר שאמו, שהייתה אף היא ממשפחה מיוחסת, שרפה את מגילת היוחסין שלה, כדי שבניה לא ייסמכו על יחוסם אלא יקפידו להקדיש את כל זמנם ללימוד תורה. **בהיותו בן ארבע-עשרה שנים בלבד כבר התפרסם כעילוי וכבקי בכל הש"ס.**

בשנת ה'תרל"ה (1875), כשהיה בן 23, עבר בעקבות חמיו לפטרבורג. שם התגרש רבינו ועזב את פטרבורג, כשהוא מותיר בידי אשתו את בנו ושתי בנותיו. בשנים ה'תרל"ה-ה'תרל"ו (1875-1876) למד ב'קבוץ הפרושים' באיישישוק (שם למדו אותם אנשים שיקלו ללמוד באופן רצוף במשך תקופה ארוכה ללא הצורך לחזור לביתם). בשנת ה'תרמ"א (1881) התמנה למשרה רבנית ראשונה, בעיירה ברז'י (קרטוז-ברזה) שבגרוזנה. בשנת ה'תרנ"ג (1890) בחרה בו קהילת טיקטין לרב, אך הוא סירב לכתב הרבנות, שנשלח אליו. בשנת ה'תרנ"ב (1892) נבחר כרבה של לובלין, אך מסיבה מסוימת לא התמנה. משנת ה'תרנ"ד-ה'תע"ר (1894-1910) שימש כרבה של מריאמפול. בשנת ה'תע"ר (1910) התמנה כרבה של לובלין.

בתקופת מלחמת העולם הראשונה היה פעיל מאוד במתן היתרי עגונות, לאלמנות המלחמה הרבות. בשנת ה'תרפ"ה (1925) לאחר פטירת אשתו השניה, עזב בחשאי את לובלין מחשש שלא יאפשרו לו לעזוב, וכך עלה לארץ דרך וינה והשתקע לירושלים. הגאון הרב יוסף חיים זוננפלד מינה אותו לעמוד בראש ישיבת 'אוהל משה' וכחבר בית-הדין הגדול. **גאון בבבלי ובירושלמי ונושאי כליהם בכל חדרי התורה. שקידתו העצומה הייתה מופלאה. למד ימים ולילות. ענוותן ושפל ברך. מזקני יחידי גאוני הדור.** נפטר ב-י"ז אייר ה'תרצ"ב (1932). ציונו בהר הזיתים בירושלים בסמוך לציונו של המהרי"ל דיסקין. חי כ-80 שנים. רבני ירושלים הכריזו על ביטול מלאכה וקהל גדול ליווה אותו בדרכו האחרונה.

אביו: ר' נפתלי הירץ. **אימו:** מרת חיה שרה (בת ר' זאב וולף מאושפול). **נשותיו:** בתו של ר' נחמן יעקבסון משקלוב (זיווג ראשון), מרת ליבָה יְנִטָה (זיווג שני- בת ר' ברוך מרדכי ליבשיץ, מח"ס 'ברית יעקב' ורבן של סמיאטיץ, וולקוביסק, נובהרודוק ושדליץ. נישא בר"ח אלול ה'תרל"ו), האלמנה מרת מושא חן (זיווג שלישי- בת ר' חיים יוסף). **ילדיו:** מזיווג ראשון- בן ושתי בנות. מזיווג שני- הרב ד"ר יעקב. **מספריו:** **יאבן הראשה יאבן פנה ידבר הלכה ימילואים לדבר הלכה יחיבת הקדש ידברים אחדים ימילואי אבן ימילואת אבן אמרי שפר ידבר אליהו.**

רבינו שמר כעל בבת עינו על כל החידושים שכתב. פעם אחת נאלץ לנסוע לורשה ולקח עימו תיבת בדיל מלאה בכתב ידו, המכילה כאלפיים דפים מלאים בחידושויו. רבינו שמר עליהם בשבע עיניים כשהוא מניח את התיבה בסמוך אליו כשמבטו כל הזמן לעבר התיבה ואינו משאיר אותה לרגע אחד ללא השגחה. בהיותו בדרך ברכבת עוררה התנהגותו חשד כי בתיבה טמון ממון רב. גנבים ברכבת הצליחו להסיח את דעתו וגנבו את התיבה וברחו משם. כשהשגיח בדבר, הצטער על כך מאוד על אובדן החידושים. בצר לו פרסם מודעות בעיתונים השונים והציע פרס גדול למוצא. **בפועל הצליח למצוא רק מספר מועט של קטעים מכתב היד בחנויות של מוכרי סדקיות, שקנו את פיסות הנייר לשימוש בכריכת ספרים.**

שקדנותו של רבינו הייתה מופלאה ביותר. בבחרותו שקד על התורה כשמונה עשרה שעות ביממה ובזקנותו כחמש עשרה שעות ביממה. ביטול זמן היה כעוון פלילי בעיניו, וכל מטרת הלימוד הייתה חתירה להגיע לאמת.

לטובת הציבור מצא רבינו לנכון לקנות בקיאות מופלאה מקיפה ברפואה (ומי יעמוד בסוד קדושים). והרופאים המומחים בעיר היו מבקשים לא אחת להתייעץ עימו ושואלים לחוות דעתו במקרים קשים, בהם התקשו להחליט, מהו הטיפול המתאים ביותר לחולה. לשם כך הוא השיג ספרי רפואה שונים ושפות שונות כדי להתעדכן ברפואה. הוא למד כשבע לשונות זרות: יוונית, רומית, גרמנית, צרפתית, אנגלית, רוסית ופולנית. מאחר שלא רצה שלימוד השפה יהיה על חשבון לימוד תורה, לפיכך רק לאחר שהשלים את חוק לימודיו, יותר מחמש עשרה שעות ביממה, לפני השינה, במשך זמן קצר פתח מילון ושיין אותו דף אחרי דף. היות והתברך בזיכרון מופלא, עד מהרה למד את השפה וכך יכל לעזור לחולים.

למרות ידיעותיו המקיפות וגאוניותו הרבה ברח מן הכבוד כמי שבורח מפני האש. **היה כועס, על מי שחשב שהוא צדיק ותפילותיו פועלות ישועות.** שקל כל מילה, לפני שדיבר. עקב שקידתו בתורה, התנה טרם הסכים לשמש כרבה של לובלין, שיפנו אליו אך רק בשאלות החמורות, כדי שלא להפריע לו מלימודו מעבר מכך.

ויפר הגאון רבי שמואל הלוי שולזינגר זצ"ל: רבינו היה מפורסם כבעל זיכרון מופלג מאוד. סיפרו תלמידי חכמים, כי פעם אחת בהליכתו בסמטאות העיר העתיקה שמע שני ערבים מדברים ביניהם שיחה סוערת אודות היהודים. רבינו לא הבין את השפה הערבית, אבל בכוח זיכרונו המופלא יכול היה לצטט את המילים, שנאמרו במבטא שלהם גם ללא הבנת השפה.

רבינו חזר על דבריהם באוזני אחד מיהודי ירושלים, שהכיר את השפה. הלה הזדעזע לשמוע, כי הערבים מתכננים לבצע פוגרום ביהודי העיר מיד הובא העניין בפני מושל העיר והחלו בהצלה ובקידום פני הרעה, והיהודים ניצלו בסייעתא דשמיא (מוסף שב"ק יתרו ע"א)

הרב המקובל יחזקאל לנדא סג"ל זצ"ל הידוע כנודע היהודה: נולד בי"ח חשוון ה'תע"ד (1713) בעיר אפטא. משפחתו מתייחסת לרש"י הקדוש. בילדותו למד עם אביו וכבר בתקופה זו פלפל בתורה עם הגאון ר' משה יעקב (רבה של אפטא). בהמשך למד עם ר' יצחק אייזיק סג"ל ובגיל בר-מצווה עבר לרלוז' בברודי. שם למד גם תנ"ך וקבלה. לאחר נישואיו בגיל 18 התגורר תקופה קצרה בדובנה ובהמשך עבר לברודי. בגיל 20 התמנה כאב"ד באחד מארבעת בתי הדין בברודי. בשנת ה'תק"ה (1745) החל לשמש כאב"ד ביאמפולה. שם יסד ישיבה ותלמידים רבים הגיעו ללמוד אצלו. בשנת ה'תקט"ו (1755) שימש כרבה של פראג, תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון. דרשן מעולה. **גאון בנגלה ובנסתר.** בעל מתק שפתיים. נפטר בי"ז אייר ה'תקנ"ג (1793). חי כ-80 שנים. ציונו בפראג. בנו, ר' שמואל מילא את מקומו ברבנות פראג. בצוואתו נמצא כתוב בכתב ידו לבל יזכירו הסופדים אותו לא בשם צדיק ולא בשם חסיד ושלא לבנות אוהל על קברו רק מצבת אבן אחת, ולא יעלה מחירה יותר מח"י זהובים.

סבא (מצד האב): ר' צבי הירש. **אביו:** ר' יהודה (פרנס קהילת אפטא ומנהיג בוועד ארבע ארצות). **אימו:** מרת חיה (בת ר' אליעזר, אב"ד דובנא ונכדת ר' אברהם יהושע השיל מקראקא). **אשת:** מרת ליבא (בת ר' יעקב מדובנה). **רבותיו:** הגאונים אביו, ר' יהודה, ר' יצחק אייזיק סג"ל מלודמיר, ר' משה יעקב (אב"ד באפטא). ר' יצחק מהמבורג. ר' חיים צאנזר-קבלה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם דנציג (מח"ס חיי אדם), ר' דוד דייטש (מח"ס אוהל דוד), ר' אליעזר פלקלס (מח"ס תשובה מאהבה), ר' בצלאל רנשבורג (פרשן תלמוד). **ילדיו:** ר' יעקב, ר' שמואל, ר' ישראל. **מספריו:** **ינודע ביהודה** - שו"ת **ידרוש הספד ישבח והודאה** - דרשות **ימראה יחזקאל** - הגהות על הש"ס **צינו לנפש חיה** - חידושים על מסכתות ברכות, פסחים וביצה **ידגול מרבבה** - הגהות על שו"ע **אהבת ציון** - דרשות על הש"ס **ידרוש לצינו** - דרושים בהלכה **ידרושי הצ"ח** - דרשות באגדה.

השעה הייתה שעת בוקר מוקדמת מאוד. תושבי יאמפולה נמו את שנתם. מחוץ לביתו של רבינו המתינה כרכרה. רבי יחזקאל וחתנו הנאמן ר' יוסף יצאו בשקט מן הבית ועלו על הכרכרה. "לפראג!" הורה רבי יחזקאל לעגלון. לאווירת החשאיות שאפפה את הנסיעה היו שתי סיבות: האחת, כדי שבני יאמפולה לא ידעו על היציאה מעירם, ושנייה, כדי שבני פראג לא יידעו על הכניסה לעירם. הדבר אירע בחורף ה'תקט"ו. **קהילת פראג שיגרה אל רבינו הזמנה לשבת על כס הרבנות בעיירה.** ההצעה דיברה אל ליבו של הצדיק, אך אף שהחליט להיענות לה ביקש לעמוד מקרוב על אופי העיר ויושביה. לכן סבר רבינו כי מוטב לו לבקר בה כאלמוני, וגם לא להסב דאגה מיותרת לבני יאמפולה. כעבור זמן הגיעו ליעדם. רבינו הורה לעגלון למצוא אכסניה צנועה, כדי שזהותם לא תיחשף. התפללו השניים שחרית, סעדו סעודת בוקר ושקעו בלימוד. לעת צהריים פנה רבינו לחתנו: "**צא-נא, ר' יוסף, לעיר. פקח עיניך לראות אם יראי-שמים תושביה, או חלילה פורקי-עול. הטה אוזניך לשמוע אם יודעי-ספר האנשים או שמא בורים ועמי-הארצות הם.**"

רבינו הררה קמעה והוסיף: "**אין כוונתי שתלך אל יושבי ביהמ"ד, שכן אלה בוודאי יראים ושלמים והוגים בתורה. בדוק בקרב תושבי העיר הפשוטים, בין אנשי העמל, המתפרנסים מיגיע-כפיהם. מהם נוכל לעמוד על טיבה של העיר.**" ר' יוסף. התהלך ברחובות העיר, מחפש הזדמנות להתוודע לאנשיה. אלא שהכול נחפזו לענייניהם והוא לא הצליח לפתח שיחה עם איש. בינתיים חשכה ירדה על רחובות הגטו היהודי של פראג. ר' יוסף התהלך מכאן לשם, מתוסכל מאי-הצלחתו למלא את השליחות שהטיל עליו חותנו.

לפתע הבחין באור הבוקע מבית-מזיגה. "אולי מכאן תצמח ישועתי", קיווה. נכנס פנימה והזמין כוסית משקה, כדרך המקום. הוציא ספר קטן מחיקו בעוד עיניו בולשות לצדדים. כעבור רגע נכנס לבית-המזיגה יהודי שחזותו החיצונית העידה עליו כי חייט הוא. "שומע הירש"ל?", המוזג פנה לחייט, "**תמימה גדולה היא בעיני על הרמב"ם בפרק א' מהלכות גזלה ואבדה, האומר דברים הנראים סותרים את הגמרא שלמדנו לא-מכבר בשיעורו של ר' אברהם!**" כך בעודו ממלא את כוסו של החייט, התפתחה בין השניים שיחה תורנית ערה. אדם נוסף, לייב שמו, שאף הוא נראה כבעל-מלאכה בסוף יום עמל, הצטרף עד מהרה לדין וחיווה את דעתו בסוגיה. אחרים מיושבי בית-המזיגה לא נשארו אדישים לוויכוח המתלהט והצטרפו אליו גם-כן. ר' יוסף, שישב כל העת מן הצד, שמר על שתיקה והוסיף לעקוב אחר הנעשה - ממתין לראות איך ייפול דבר. "רבתי!", קרא לפתע אחד מבני החבורה, "**עוד מעט יבוא יענק'ל. הוא ידע להכריע בוויכוח.**"

כעבור מספר דקות נכנס פנימה איש גבה-קומה, יענק'ל, שומר הלילה. לאחר ששתה כוס משקה ביקש מההנוכחים להרצות את דבריהם. יענק'ל הקשיב לדבריהם. לאחר מכן, בקול שקט ובוטח, החל להשליט סדר בדברים: **הפריד בין הדבקים, דקדק בפרטים, העמיד את דברי הרמב"ם על מכוונם ועקר מן היסוד כל אפשרות לסתירה מהגמרא. יושבי בית-המזיגה הביטו ביענק'ל בהערצה.** כעת ר' יוסף ידע כי יכול הוא לשוב אל חותנו ובפיו תיאור נאמן של יהודי פראג הפשוטים - "אנשי העמל המתפרנסים מיגיע-כפיהם".

עם שובו לאכסניה סיפר לחותנו דברים כהווייתם. רבי יחזקאל הקשיב לדברים בפנים נוהרות. "אכן, לא הייתה הפרצה בתיאורה של פראג באוזניי", הפטיר. כעבור שעה קלה של הרהורים רבי יחזקאל שינה את טעמו ואמר: "**כעת כבר ברור לי מעל כל ספק כי עיר ראויה היא פראג. אלא שעתה נשאלת שאלה הפוכה - האומנם אני ראוי לפראג? עיר שאפילו בעלי-המלאכה שלה אנשי-תורה מובהקים הם, ייתכן כי זכאים הם לרב בעל שיעור-קומה אמיתי!**" למחרת בבוקר נפגש רבי יחזקאל עם פרנסי העיר. אלה נדהמו כשנודע להם כי יממה תמימה שהה הגאון בעירם והם לא ידעו כלל. העלה לפניו רבי יחזקאל את תהיותיו בדבר התאמתו לכהן כרב העיר. **התפעלו הפרנסים מן הענווה הכנה של מי שגאונותו בתורה נודעה בכל רחבי העולם היהודי. רק לאחר שפרנסי העיר הרבו עליו הפצרות באומרם כי אין מתאים וראוי ממנו לפראג - ניאות רבי יחזקאל לכהונה. קרוב לארבעים שנה כיהן ברבנות פראג, עד פטירתו.**

האדמו"ר רבי מרדכי טברסקי מרחמסטריווקה זצ"ל הי"ד - נולד בשנת ה'תקצ"ט (1838). לאחר פטירת אביו ב-ד' ניסן ה'תרנ"ה (1895) התמנה כאדמו"ר השני לשושלת רחמסטריווקה ושימש בתפקיד זה כ-35 שנים. בשנת ה'תרס"ו (1906) עלה לארץ ובבואו החליט להתנהג כאדם פרטי. מכריו דאגו לסדר לו תמיכה כספית נאה, אך הלה נטל רק את הנחוץ לקיומו, ובכל ערב חג חילק את הפרש הכסף לכמאתיים עניים.

למרות זאת התקבל כאדמו"ר הראשון מרחמסטריווקה-ירושלים. כונה 'רבי מוטל'ה'. נודע בתפילותיו 'השתפכות הנפש' ורבים נהרו כדי לחזות בו בתפילותיו. התפרסם כאדם פיקח וחסידיו שהיו סוחרים הרבו להתייעץ עמו בענייני עסקים וממונות. בהוראתו של אביו עסק בחריטה וגילוף בכסף ובנחושת. עסק בתורת החסידות. קנה בקיאות רבה בש"ס ובפוסקים ונחשב לעילוי ולידען. **רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש.**

אהב את הארץ אהבה עזה, ומעת עלייתו, סירב לעזובה. אף בימי מלחמת העולם הראשונה, כשהפצירו בו לחזור לחו"ל, הגיב "מוטב לי לסבול ובלבד שלא אצטרך, חס וחלילה לעזוב את הארץ". ב-ט"ז ניסן ה'תר"פ (1920) היום הראשון למאורעות תר"פ בעת שחזר מביקורו בכותל המערבי הותקף בידי ערבים ונפצע קשה ואושפז בבית הרפואה. לאחר כחודש התבקש לבית-עולמו. נפטר ב-י"ז באייר ה'תר"פ (1920). בעת הלווייתו הוכרז על ביטול מלאכה ברחבי העיר, והספידוהו רבנים מכל קצוות הקשת וכחמשת אלפים איש ליוו אותו למנוחתו האחרונה.

בתקופת שלטון הירדני נהרסו כל המצבות בחלקה. כיום ניתן לראות באוהל רחמסטריווקה רק את המצבות המשוחזרות של האדמו"רים, **אולם בפינה ניצב לו שבר של מצבתו של ר' מרדכי, שנחקה על עמוד מבנין עתיק.** חי כ-68 שנים. ציונו בהר הזיתים בחלקת החסידים באוהל אדמו"רי רחמסטריווקה. את מקומו באדמו"רות בירושלים מילא אחיו, ר' מנחם נחום.

סבו: האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי (האדמו"ר השני לחסידות צ'רנוביל-המגיד מצ'רנוביל). **אביו:** האדמו"ר ר' יוחנן (אבי שושלת חצר החסידות רחמסטריווקה). **אמו:** מרת חנה (בת ר' פנחס מקולק בן ר' זאב וולף מז'טומיר). **נשותיו:** מרת מרים (זיווג ראשון- בת ר' דוד מטולנא שהיה דודו- נפטרה בדמי ימיה בשנת רתרכ"ב), מרת טראנא (זיווג שני- בת ר' חנינא ליפא שפירא מז'טומיר), מרת ציזיא חנה (זיווג שלישי- בת ר' דוד מטולנא). **ילדיו:** האדמו"ר ר' משה (אדמו"ר מרחמסטריווקה-אודסה), האדמו"ר ר' פנחס מאוסטילא הי"ד (כיהן באוקראינה. נרצח בשואה בשנת ה'תש"ג, חמיו האדמו"ר רבי ישכר דב מבעלז).

יפר הרב החסיד ר' מנחם מענדל בריכטער, שבדידיה הוא עובדא: 'פעם פרצה בירושלים מחלת הטיפוס ל"ע והשאירה אחריה חללים רבים. גם אני חליתי ל"ע במחלה. והלך אבי עם קוויטל לרבינו, שיפעל עבורי לישועה, רבינו לקח את הקוויטל וקראו, אח"כ גללו ופשטו וקראו עוד הפעם ושוב גללו, כן עשה ג' פעמים, אחר כך אמר לו: **לך לביתך, הוא כבר בריא' וכך היה.**

פעם היה אחד, שהתקשה מאד בדיבורו ולא היה יכול לבטא ניב שפתיו כראוי, הלכו לרבינו ונתן לו תרופה, ומיד נתרפא, אחר איזה זמן שוב אירע, שהתקשה בדיבורו ולקח אותה תרופה, שנתן לו רבינו אבל לא הועיל מאומה, אז ראו, שבאמת לא התרופה הועילה, רק כוחו של רבינו - ורק הסתיר את גדלותו, בזה שנתן תרופה, שסיברו, שנתרפא מהתרופה.

פעם רצו הממשלה בארץ ישראל לגזור, שלא ישאו את המתים, כפי שנהגו עד אז בירושלים, רק באופן שונה בארון או בעגלה, ורבינו, שחפץ לבטל את הגזרה, שלח שליח לחכם באשי' הרשל"צ הגאון ר' יעקב שאול אלישר, שהיו לו קשרים עם אנשי המלוכה לבקשו, שיראה, שהגזרה לא תצא לפועל, והלך אליו הרה"צ ר' חיים הערש אייזנבאך זצ"ל ובשטחו הדבר לפניו הסכים לפעול בנידון, אך ביקש לידע מקור לדבר, למה לא יעשו הלוויית כפי בקשת המלוכה, וחזר ר' חיים אל רבינו ותיכף בהיכנסו עוד בטרם פתח את פיו, ראה את רבינו יושב אצל השולחן וספר פתוח לפניו והגיש את הספר לרבי חיים הערש באמרו: **"הנה המקור לדבר, חזור אליו ותראה לו את הדברים"**.

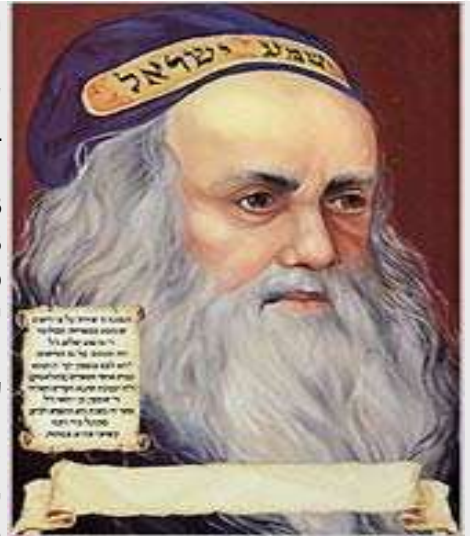
פעם רבינו חלה ואמר לר' חיים הערש אייזנבאך זצ"ל: "הרה"ק רבי דוד'ל הולך עכשיו לבקרני לך ואמור לו, שאני מרגיש יותר טוב ב"ה. לך לשער יפו, שם תמצא אותו", ר' חיים הערש הלך ומצא אותו שם ומסר לו מה שאמר רבינו, אמר לו הרה"ק רבי דוד'ל: "יישר כח! הנני הולך עכשיו אצלו לבקר בחוליו, ואני מרגיש עצמי חלש קצת, וקשה לי ההליכה, ועכשיו, שמרגיש עצמו טוב אוכל לחזור לביתי".

יפר הרב החסיד ר' צבי רולניצקי ז"ל, שמעתי מחמותי ע"ה, שבזמן מלחמת העולם הראשונה נסעה עם אמה לגראסווארדיין, וכשחזרו לארץ ישראל קנו שני כובעים, אחד בעבור אבי, הרה"צ ר' מיכאל הערמאן זצ"ל, והשני בעבור רבינו. כאשר עברו את הגבול, חבשה חמותי כובע אחד על ראשה (כדי להיפטר מן המכס, וכובע אחד היה מותר להכניס), וממילא לא הוצרכו לשלם את המכס. כשהגיעו לירושלים, שמח אבי והלך עם הכובע השני (שלבשה חמותי בעברם את הגבול) לרבינו ליתן לו במתנה את הכובע. כשהגיע לביתו ונתן לו את הכובע, שמח רבי הצדיק מאד לכובע, אבל לא חבש כובע זה על ראשו לעולם, **מכיוון הרגיש ברוח קדשו, שחמותי לבשה את הכובע.**

פעם בא לרבינו חולה, שהרופא קבע עפ"י צילומים לעשות לו ניתוח. רבינו ביקש לראות את הצילומים, כשראה אמר, שלא יעשה את הניתוח. הרופא בשומעו זאת, בא לשאול מרבינו פשר הדבר. הראה לו הצדיק, שלפי התכנית של הניתוח יצטרך לנתח גיד מסוים, שלא יתרפא, וע"כ לא כדאי לעשות את הניתוח. ואמר רבינו, שהרופא לא הרגיש בזה, **משום שהם לומדים חכמת הרפואה על מתים, ובמת אין גיד זה ניכר.**

התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א: נולד בגליל כחמישים שנה לאחר חורבן בית שני לאחר שנות עקרות ארוכות. שמו 'שמעון' נובעת מן העובדה כי שמע ה' לקול תפילותיה של אמו. לפי המסורת מת במירון. ישנן דעות שהוא נולד ביום ל"ג בעומר, וישנן דעות שיום הולדתו היה בחג השבועות, יום בו ניתנה התורה לעם ישראל. היה תלמיד מובהק של התנא רבי עקיבא ולמד אצלו במשך 13 שנים בבני ברק. קובץ המדרשים. רבינו ובנו נאלצו להסתתר במערה במשך 13 שנים. באותם השנים רבינו ובנו העפילו לרום המעלה, ורשב"י הקדוש מגן על כל הדורות, כפי שנאמר בגמ' ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי: יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני עמי - מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו - מיום שנברא העולם עד סופו". לאחר פטירת הקיסר יצאו מהמערה. לפי המסורת ל"ג בעומר קשור לאירועים שונים בחייו התנא- היום שבו הוסמך להיות רב, היום שבו התחתן והיום שבו נפטר. ופטירתו של התנא קשורה גם לאש וגם להילולה. על-פי המסופר בזוהר, ביום פטירתו של התנא רבי שמעון בר יוחאי היה ביתו אפוף אש, ולזכר אותה אש נהגו להדליק מדורות ביום פטירתו- ל"ג בעומר, י"ח אייר.

אביו: ר' יוחאי. **אמו:** מרת שרה. **אישתו:** בתו של התנא ר' פנחס בן יאיר. **מרבתינו:** התנא ר' עקיבא. **מתלמידינו:** התנאים הצדיקים- בנו, ר' אלעזר, ר' שמעון בן יהודה, ר' יהודה הנשיא. **בנו:** התנא ר' אלעזר. **מספריו:** ספר הזוהר- ערוך כפירוש לתורה, ומסודר לפי פרשיות השבוע (מכיל את סודות היקום- תורת הקוונטים, תיאורית המיתרים, גלגול נשמות, זמן ומרחב, מערכות יחסים ועוד. הימצאותו של ספר הזוהר במקום מסויים יוצרת הגנה, ומביאה ברכה, ביטחון ושפע לסביבה. קריאה בספר הזוהר מטהרת ומסייעת להתמודד עם בעיות, לחצים ומשברים) **מיכילתא דרבי שמעון בר יוחאי-** קובץ מדרשים.

רבינו נאלץ לברוח לאחר שיחה בה ישבו ר' יהודה, ר' יוסי ורבינו כאשר התנא אמר שכל מה שתיקנו הרומאים- תיקנו לעצמם. לאחר שיצא נגדו פסק דין מוות, הסתתרו התנא ובנו במערה בפיקיעין במשך 13 שנה. שם ישבו ולמדו מפי משה רבנו ואליהו הנביא. מזונם היה מעץ חרובים ומים ממעיין שנבע ליד המערה. כדי לשמר את בגדם שעל גופם הם היו קוברים את גופם בחול עד צוואר, וכך היו לומדים ורק לצורך התפילה היו לובשים את בגדיהם.

לאחר שנים-עשרה שנה במערה בא אליהו הנביא ועמד בפתח המערה ואמר: "מי יודיע לבר יוחאי שמת הקיסר ובטלה גזירתו?" יצאו, ראו אנשים חורשים וזורעים. אמר רבינו: "מניחים חיי עולם ועוסקין בחיי שעה?". כל מקום שנתנו עיניהן- היה נשרף. יצאה בת קול ואמרה: "להחריב את עולמי יצאתם? חזרו למערה". לאחר שנה, פנה רשב"י לעבר הקב"ה ואמר: "משפט הרשעים בגהינום הוא 12 חודש" מיד יצאה בת קול ואמרה: "צאו מן המערה". ובכל מקום אשר היה בנו ר' אלעזר נותן את עינו ושורף את המקום- מיד היה אביו נותן את עינו ומכבה את השרפה. אמר רשב"י לר' אלעזר: "בני, די לעולם אני ואתה".

מסופר שרבי פנחס עמד להיכנס לאוניה. ראה שתי ציפורים שעפו. הרים את קולו ואמר: "ציפורים, הראיתם את המקום שכן יוחאי שמה?". והנה באו הציפורים, ובפיה של אחת מהן מכתב ובו כתוב כי ר' שמעון בן יוחאי יצא מהמערה עם בנו. הלך ר' פנחס לחתנו. כאשר הלכו למקווה, ר' פנחס החל לבכות כשראה את גופו של רשב"י מלא בנקבים ופצעים, מרוב הישיבה במערה. מאחר והדמעות מלוחות הרגיש רשב"י כאב בפצעיו הפתוחים, הביט וראה את חותנו בוכה, פנה אליו ושאל: "מדוע אתה בוכה?" אמר לו: "אוי שראיתך בכך". אמר לו רשב"י: "אשרי חלקי שראית אותי בכך, שאלמלא לא ראית אותי בכך, לא הייתי בכך", **כלומר** שלא הייתי זוכה לגילוי רזין דאורייתא, כי כל רוממות חוכמתו הגדולה זכה באותם י"ג שנים שהיה מוסתר במערה ובזכות אותה מסירות הנפש.

פעם נשא עינו רבי שמעון, וראה את רבי יצחק (אחד מהחבורה הקדושה שהיה לומד לפני רשב"י), וראה שמלאך המוות רץ לפניו ורוקד לפניו (מאחר והגיע היום עת פטירתו של ר' יצחק). קם רבי שמעון ואחז בידו של ר' יצחק, ואמר: "גוזר אני, מי שרגיל לבוא אצלי- יבא, ומי שלא רגיל לבא אלי- לא יבא". נכנסו ר' יצחק ור' יהודה. ובאלו המילים 'קשר' את מלאך המוות ולא היה יכול להיכנס. הסתכל ר' שמעון וראה שעד עתה עוד לא הגיע זמנו למות, אלא עד שמונה שעות של היום. הושיבו לפניו ועסק עמו בתורה. אמר ר' שמעון לר' אלעזר בנו: "שב בפתח, ומי שתראה לא תדבר עמו ולא תכניסו". קם ר' שמעון ואמר: "ריבונו של עולם נודע ר' יצחק אצלנו בתור אחד מן החבורה הקדושה, תשאיר אותו אצלנו בחיים". בתוך כך, ראה ר' אלעזר שמלאך המוות הסתלק ואמר: "אין גזר דין קיים במקום של ר' שמעון".

המקובל הרב אשלג אמר על מעלת ספר הזוהר הקדוש: "יש סגולה נפלאה לאין ערוך לעוסקים בחכמת הקבלה, ואף על פי שאינם מבינים מה שלומדים, אלא מתוך החשק והרצון החזק להבין מה שלומדים, מעוררים עליהם את האורות המקיפים של נשמתם".

הגאון הרב משה איסרלש זצ"ל הידוע בכינוי **הרמ"א**- נולד בשנת ה'ר"ץ (1530) בקז'מייז' שבפולין. עוד בצעירותו נודע כי לגדולות נועד. בגיל 13 שנים בלבד הוסמך לרבנות. הצטיין כעליו. טיבו יצא בכל העולם ואף קהילות רחוקות אשר באיטליה פנו אליו בשאלות. בהמשך עבר קראקא ושם כיהן כדיין בבית-הדין יחד עם גיסו ר' יוסף כ"ץ ור' משה לנדאו. הקים ישיבה אליה זרמו תלמידים מפולין ומקומות אחרים. רבינו כלכל בכספו את תלמידיו ואף עמד בראש הישיבה. שימש כרבה הראשי של הקהילה היהודית בקז'מייז' ורבה של קראקא. ענוותן מופלא. מגדולי הפוסקים וחכמי ההלכה באשכנז. נפטר בל"ג בעומר, י"ח אייר ה'של"ב (1572). חי כ-42 שנים. ציונו בקראקא. יש אומרים כי רבינו חי ל"ג שנה, כתב ל"ג ספרים ונפטר ב-ל"ג בעומר בשנת של"ג ו-ל"ג מידות ומעלות ספרו לפני מיטתו. כשספדו לו מצאו ל"ב מידות והיה זקן שסיפר שבכל ליל פורים בעת הסעודה רבינו חיזר על הפתחים להזכיר להתפלל תפילת מעריב

אביו: ר' ישראל (מפרנסי הקהילה). **אימו:** מרת מלכה (בת דודתו של ר' מאיר קצנלבורגן-מהר"ם פדובה). **נשותיו:** בת הגאון ר' שלום שכנא מלובלין (זיווג ראשון), בת הגאון ר' משה עברליש (זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים ר' שלום שכנא מלובלין, ר' מאיר קצנלבורגן. **מתלמידיו:** הגאונים ר' דוד גנז, ר' יהושע ולק (מח"ס סמ"ע), ר' מרדכי יפה (מח"ס הלבושים), ר' אברהם הורביץ (אביו של השל"ה). **חתנו:** הגאון ר' שמחה בונם מייזלס. **יתורת חטאת-** דיני איסור והיתר **ידרכי משה-** השגות על 'בית יוסף' **מחיר יין-** על מגילת אסתר **יתורת העולה-** בניין בית-המקדש וכליו **ישו"ת הרמ"א.**

בצעירותו רבינו למד חברותא עם אחד בחורים. יום ולילה למדו והתקדמו בלימודם, עוד דף גמרא, עוד מסכת, וכך גמאו עוד ועוד מסכתות בים התלמוד. יום אחד החברותא פנה אליו ואמר: "חברי משה, בעוד כשבועיים אני אתחתן בעז"ה". כששמע ר' משה את הבשורה שמח ואמר: "מזל טוב חברי הטוב, יהי רצון שתזכה להקים בית נאמן. היכן תגורו לאחר נישואיכם?" החברותא ענה בעצב: "אני מצטער. אנחנו נאלץ להפסיק את החברותא שלנו. אנו נתגורר מחוץ לקראקא". דממה שררה כדקה ואז ר' משה אמר: "בא נצל את זמננו ללמוד בחברותא כי לא נותר לנו זמן רב".

חלפו שנים ור' משה עלה במכמני התורה. "כל רז לא אניס ליה" והיה לרבה של קראקא. לימים היו ימי בצורת והרב פסק על צום- אולם ללא הועיל. תפילות לביטול הצום וצדקות אין ספור פוזרו כדי לבטל את הגזרה- אולם דבר לא עזר. הרב כינס את תושבי העיר ואמר: "אין גשם. הקב"ה מעניש אותנו וזה סימן כי הקב"ה כועס עלינו. אני מבקש מכם, מכל אחד ואחד, לעשות חשבון נפש ולתקן את העבירות שבידו. אם אתם יודעים על בעיה כלשהי- אבקשם ליידע אותי". לאחר השיחה פנו שני תושבי העיר ואמרו: "הרב, יש אדם הגר לידנו. אומנם הוא לבוש כמונו, אבל הוא מתגורר עם אשה ואין אף אחד בסביבותינו שראה אותו מתחתן, והוא אינו מתפלל עם הציבור. אולי אדם זה מתגורר ללא נישואין? אולי הוא גורם לגזרה הנוראה? אנא הרב, תבדוק את הנושא".

כששמע הרב את הדברים אמר: "גשו לאותו יהודי ותגידו לו שאני מצווה עליו להגיע אלי לביהמ"ד הערב. אני רוצה לתהות על קנקנו". התושבים הנידו בראשם בחיוב. השעות חלפו. הרב למד בביהמ"ד. לפתע נכנס אדם פנה לרב ואמר: "ערב טוב כבוד הרב". הרב הרים את ראשו **ולפתע הוא רואה את החברותא שאיתו למד שנים רבות בצעירותו.** הוא חיבק אותו בחום ואמר לו: "אני זוכר את החתונה שלך. מתי חזרת לקראקא ומדוע לא הגעת עד היום לומר לי שלום ואולי אף ללמוד עמי כבימים ימימה?".

החבר ענה: "האמת שמעולם לא עזבתי את קראקא. הסיבה היחידה שאמרתי שאני הולך לגור במקום אחר **מכיוון שרציתי ללמוד לבד, בלי שאף אחד ידע היכן אני לומד ויפריע לי בלימוד.** כשאנו למדנו יחד הפריעו לנו בשאלות רבות בעת הלימוד". הרב שוחח עם החברותא עוד מספר דקות ושאלו למקום מגוריו. בערב, החליט הרב לערוך סיור באזור ולראות, היכן חברו משכבר הימים גר. **בהגיעו סמוך למקום מגוריו שמע מאחרי הדלת קול לימוד תורה. אולם לתדהמתו נשמע גם קול אחר.** "הרי הוא אמר לי בפירוש שכל מטרתו ללמוד לבד ללא שיפריעו לו ועתה אני נוכח כי הוא לומד עם חברותא אחרת? מדוע הוא לא ציין זאת היום, כששוחחתי עמו?", חשב.

בעודו תוהה החליט כי יכנס לבית-חברו, הרב הקיש על הדלת וזו נפתחה. בפתח עמד החברותא משכבר הימים. "זכות גדולה לי שהרב בא אל"י לבקרני", אמר. "יכנס הרב לביתי ויכבדני בנוכחותו". הרב לא סירב, אולם נכונה לו הפתעה, אין עוד אדם אחר בחדרו!". ר' משה שאל: **"מי למד איתך?"** והחברותא התחיל לגמגם: **"לא היה אף אחד איתי"**. הרב החל להקשות, "באוזני שמעתי שהיה מישהו נוסף, אני מצווה אותך כמרא דאתרא לגלות לי עם מי למדת". לא היתה ברירה לחברותא והוא ביקש: "אני מבקש בכל לשון של בקשה לא לגלות את מה שאני עומד לספר לך". הרב הסכים והחבר המשיך: **"אני לומד בכל יום עם אליהו הנביא"**.

ר' משה תהה: "מדוע אליהו הנביא בא אליך ללמוד ואליי אף פעם לא בא?" שאל. "אין לי תשובה, אם אתה רוצה אני יכול לשאול אותך בפעם הבאה שהוא יבוא אליי"- "בבקשה תשאל ותגיד לו, שאני מאוד רוצה שיבוא ללמוד עמי". למחרת, הגיע החברותא שוב לבית-המדרש בו למד הרמ"א, בראותו, קם לעברו ושאלו: "האם שאלת?"-"כן" ענה. "ובכן, מהי תשובתו?" הסתקן הרמ"א. ואז החברותא ענה: "הרי ידוע, שתלמיד חכם צריך שיהיה לו שמינית שבשמינית גאוה, שאמללא זה, כל אחד יבוא וידרוס את התלמיד חכם מרוב ענותונו". "אתה", פסק לרגע, "כמרא דאתרא של העיר, חייב כי תהיה לך גאוה מועטת זו. עליך להיות תקיף, כדי שכולם יקבלו את מרותך וישמעו לך, ורק משום שיש בידך גאוה מועטת זו המוכרחת מתוקף תפקידך- אליהו הנביא איננו רוצה לבוא אליך. הוא אינו מסוגל להגיע על אף היותך מרא דאתרא, ועל אף היותך צדיק ומפורסם בחסידות- והכל בשל גאוה מועטת זו!!!!".

הגאון הרב שלמה בוכנר זצ"ל - נולד בשנת ה'תקי"ב (1752) בעיר חמלניק. משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נועד וכן הוא נודע כעילוי. לאחר נישואיו ביקשה ממנו אשתו, שיפסיק ללמוד את מלאכת הצורפות וילך לקבל תורה מפי ר' שמעלקא מניקלשבורג. בשנת ה'תקל"ו (1775) נדד שנית מביתו, כשפניו מכוונים לליז'נסק, להסתופף בצילו של הרבי ר' אלימלך. שם שהה במשך שישה חודשים.

בעל ה'נועם אלימלך' לא מנע ממנו כל מה ששאל, וכן השקיע בו כוח גדול לפעול ישועות טובות בפיו הק' ולהמתיק את הגזירות מעל עם ישראל. כמו כן למד מרבו, שכאשר רצה להכיר אדם חדש, שבא אליו ולדעת פנימיותו היה מכבדו באמירת דבר תורה או שישיר זמר או שיתפלל, ובזה התגלה לפניו פנימיות האיש.

רבים פנו אליו ונושעו. מופתים נוראיים וגילויים ראו אצלו תלמידיו, והכל בהצנע לכת. בעל רוח-הקודש. מקובל היה, כי בכל יום חמישי היה נפגש עם אליהו הנביא. עד היום מקובל אצל יוצאי חלציו סגולה נפלאה ממנו, בכל עת צרה להזכיר שמו הקדוש ר' שלמה בן פייגא ויוושעו. שימש כרב בעיר קשאנוב במשך ארבעים שנה. נפטר ב-י"ח אייר ה'תקפ"ח (1828 - ל"ג בעומר). חי כ-77 שנים. ציונו בקשאנוב.

אביו: ר' משה חריף הי"ד (נרצח ע"י קוזאק בשעת הקידוש בליל שבת). **אימו:** מרת פייגא. **אשתו:** בת ר' שמחה רפפורט (נכד ה'תוספות יום טוב'). **מרבתי:** ר' שמעלקא מניקלשבורג, ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק (בעל 'נעם אלימלך'). **מתלמידיו:** ר' דב בעריש פרומר מאושפיצין. **מילדי:** ר' משה.

מסופר, כשהיה עוד רך בשנים נודע כעילוי גדול בלימוד בעקבות המעשה הבא: אביו הגאון הקדוש ר' משה חריף היה פעם אחת באסיפת הרבנים של ה'וועד ארבע ארצות' בעיר וורשה והתקשו כל הגאונים בדיבור אחד בתוספות במסכת חולין ואביו אמר לגאונים, כי יש לו ילד בביתו בן שמונה שנים והוא יכול לתרץ את הקושיה על התוספות והם הסכימו.

אביו נסע לביתו לחמלניק והגיע באמצע הלילה. בנו כבר היה ישן. האבא הקיץ אותו משנתו וציווה עליו, שיגיד פירוש על דברי התוספות. בנו אמר את הפירוש כאילו לא הייתה שום קושיה בדברי התוספות. האב היכה על לחיו ושאל: "וכי אין אתה מרגיש, שיש כאן קושיה עצומה?" והבן אמר, כי באמת אין כאן קושיה והראה לו, כי מספר דפים קודם לכן מתורצים דברי התוספות.

יפר תלמידו הרה"ק רבי דב בעריש פרומר מאושפיצין, שפעם אחד אמר לו רבו, שיתן לו את המקטרת של יו"ט וגם את מלבושי השבת כיוון שרוצה ללכת בחוץ והלך עם תלמידו וגם אנשים אחרים הלכו עמם. כשהלכו ברחוב, רכב פריץ אחד על סוס וכשבא למקום, אשר עמד שם רבינו, עצר שם עם הסוס, ורבינו נתן לו שלום ולקח את הרגל של הסוס בידו לראות, אם יוכל עוד ללכת למרחוק, אז אמר לו הפריץ, שיוכל עוד ללכת דרך רחוקה עם הסוס. רבינו אמר לו, שיותר טוב היה, שהאם תיקח את הבנים אצלה. באותה שעה השיב לו הפריץ, שיותר טוב שהבנים ילמדו עוד להיטיב את דרכיהם, וכל השיחה הייתה בפולנית.

לאחר שהלך הפריץ אמר רבינו לאנשים, אשר עמדו שם: "זכיתם לראות את אליהו הנביא זכור לטוב". וכשמעו זאת רצו לכיוון שהפריץ הלך, אולם הוא נעלם מעיניהם כאילו 'בלעה אותו האדמה'. אז שאל רבינו לר' בעריש תלמידו: "מה ראית?" הוא אמר, שהוא ראה דמות יהודי, והיה לבוש כובע בראשו, שנקרא ספאדיק ושאל: "האם ראית את השמות שהיו כתובות על הספאדיק?" ואמר לו, שלא ראה ועל זה אמר, כי לא ראה יפה.

יפר הרה"ח ר' יהושע דוד באכנר, שפעם אחת הזהיר רבינו אותו, שלא יצא שום אדם החוצה בליל פסח, כיוון שמי שיצא יהיה בסכנה גדולה, והמשרתת שכחה ויצאה ומתה, והרבנית ביקשה מרבינו, שיושיע אותה, כי מה פשעה ומה חטאתה, והלך אצלה וקרא בשמה וקמה לתחייה.

יפר תלמידו המובהק הרב הק' רבי דב בעריש פרומר מאושפיצין ז"ע כי פעם אחת בשעת לימודו באו שני אנשים בקרון ועל העגלה הביאו בת משוגעת מפרייסין ל"ע ועמדו עם העגלה לפני בית הרב, והיא הייתה בקרון קשורה בחבלים כיוון שחששו ממעשיה.

הם נכנסו לצדיק וביקשו ממנו שיושיע לה והשיב כי הוא אינו ה'יהודי הטוב' והוא מציע להם שיסעו לקוזניץ אל הרב הקדוש. כשמעו זאת ביקשו ממנו שיתן להם כתב המלצה מכיוון שהלכו במלבושי דייטש ואולי הרבי מקוזניץ לא יקרב אותם ושמע בקולם וכתב להם המלצה ואח"כ ביקשו ממנו, שיברך אותה על הדרך וכן עשה ויצא אל הקרון ובירך אותה, והם הלכו לדרכם.

כאשר נסעו לערך חצי מיל ביקשה, שיתירו אותה והתחילה לבכות, כשהיא מבקשת לדעת, מדוע קשרו אותה בחבלים, וכן שאלה להיכן הם נוסעים עימה וכאשר ראו שהיא מדברת ביישוב הדעת הסירו את החבלים מעליה וביקשה מהם, שיסעו חזרה לבית, וכאשר ראו, כי התרפאה לגמרי ומדברת בהגיון כמו כל אדם, באו בחזרה לרבינו לבשר לו את הבשורה.

וכשמע זאת צעק הצדיק עליהם, שתיכף ומיד ייסעו לדרכם, שלא יספרו בקשאנוב לשום אדם. כך סיפר הרה"ק רבי בעריש והוסיף: "וגם אנכי לא סיפרתי מעשה זה, עד אחר פטירתו כי דרכו הייתה הצנע לכת."

הרב מיכאל דהן זצ"ל - נולד בשנת ה'תשי"ז (1957) בבאר שבע. מילדותו ניכרו בו עדינות וצניעות. אחר נישואיו בשנת ה'תשמ"ב (1982) נכנס ללמוד בכולל בכפר חסידים. כעבור שנתיים עבר לירושלים ולמד בכולל של חסידי ברסלב. הוא התגורר שם כשש שנים, ועסק בתורה בהתמדה יתרה. שנים רבות עסק בתורה יומם ולילה, והרבה שנים סירב לקבל את מלגת הכולל, בטענה שתורה צריך ללמוד לשם שמים ולא על מנת לקבל פרס, כאשר אשתו מפרנסת את ביתה. שילב את עמקות העיון עם הפשטות, המביאה לידי מעשה.

שנים רבות לא נפקד בזרע של קיימא. הניסיונות חיזקו את אמונתו, וביטחונו הגדול עסק רבות בתפילה ובנסיעה לקברי צדיקים. בשנת תשמ"ט נסע לאמריקה בעצת גדולי ישראל כדי לדרוש ברופאים. הוא התגורר במונסי במשך אחת-עשרה שנה. גם בשהותו בארה"ב קירב אנשים באמצעות שיחות חיזוק פרטיות, מסירת שיעורים ולימוד התורה הקדושה.

בשנת ה'תש"ס (1999) חזר ארצה וקבע את משכנו ברמת בית שמש. במקביל ללימודיו בכולל למד עם תלמידי תיכון. פעל רבות ונצורות למעט ככל האפשר את תופעת נשירת בחורים ולכן פתח ישיבה בבני-ברק. כעבור שנה עקב חוסר תקציב נסגרה הישיבה והוא ניסה לפתוח את הישיבה בשנית, הפעם בבית-שמש. בשנת ה'תשס"ה (2004) התבקש לסייע לתלמוד תורה שעמד בפני סגירה בעיר ביתר עלית.

הוא נרתם מיד למשימה מבלי לברר מה תהיה משכורתו, **וחודשים רבים עבד ללא משכורת**. רבינו בס"ד הציל את אותו תלמוד תורה, והעלהו על דרך המלך. בד בבד הקים את ארגון אי"ל (אינך יותר לבד), ארגון פעולות תורניות ומגוונות לילדים בשעות אחר הצהריים בהטעימו, שאם נשמור על הילדים בגיל צעיר יפחתו הנושרים מהישיבות בהמשך. הוא פתח שני מרכזים בבית שמש, המתפקדים ב"ה עד היום, בהם הילדים מגיעים לשעתיים של לימוד משניות ותהילים ונהנים מחוגים עשירים עם צוות מדריכים יראי שמים. יומם ולילה פעל בחום ואהבה למען ילדי ישראל. מסר שיעורים ברדיו 'קול האמת' במשך כשנה.

מעולם לא פחד מיום המיתה, ואף הכין עצמו ליום גדול זה. גם לבני ביתו היה רגיל לומר שיכינו עצמם ליום בו יצטרכו לתת דין וחשבון על מעשיהם בפני בורא עולם. ב-ל"ג בעומר נסע להשתטח על ציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר-יוחאי זיע"א במירון. בחזרתו היה מעורב בתאונת דרכים ובה התבקש לבית-עולמו ב-י"ח אייר ה'תשס"ו (2006). חי כ-49 שנים. ציונו בהר המנוחות 'גבעת שאול' שבירושלים.

אביו: ר' חיים. **מרבתינו:** הגאונים ר' בן ציון אבא שאול (ראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' יורם אברג'ל (ראש מוסדות 'קול רינה'). **מתלמידינו:** הגאונים ר' אליהו אלייב, ר' יונה שיבר. **בנו:** הרה"ג שמעון חיים. **מחיבוריו:** נמצאו מחברות רבות של **חידושי תורה** במגוון נושאים - חידושים על התנ"ך, על הש"ס, בנושאי חסידות בליקוטי מוהר"ן ועוד. **יחברות בשם 'אפיקי הנחל' - על המועדים בראי החסידות (פורים, פסח ושבעות) - יחברות על הימים הנוראים.**

להלן סיפורים, שהובאו ע"י ידידי ורעי, ר' דניאל אלול הי"ו בספרו 'אורח צדיקים' על רבינו: עוד בצעירותו לאחר כשלוש שנות נישואים שעדיין לא נפקד, הלך לביתו של האדמו"ר המקובל האלוקי ה'בבא סאלי' זיע"א להתברך מפיו. היה זה בשנתו האחרונה של ה'בבא סאלי'. הצדיק היה חלוש וחולה ושכב במיטתו. כאשר ר' מיכאל נכנס, התרומם הצדיק ממיטתו ועשה זאת פעמיים. הגבאי והנוכחים ראו השתוממו. לאחר שנים שהצדיק נפטר, שאל ר' מיכאל את נכדו המקובל הצדיק ר' דוד אבוחצירא שליט"א על דבר זה ואמר לו, **שהצדיק ראה מלאכים, וכשנכנסת, היו מלאכים מלווים אותך ולכן קם לכבודך.** (מפי רעייתו שתבדל לחיים)

בשנה הראשונה לנישואיו הכין יין ביתי בחבית גדולה, היין יצא משובח וטעמו להפליא, רבינו ששמח ביין לקח בקבוק זכוכית ומלאו. הוא כתב את התאריך **"א תשרי ו'ברית קודש"**, ואמר: "יין משובח זה נשמור, אם ירצה ה' לברית עבור הבן שייולד בעתיד". **עברו אחת-עשרה שנים והנס קרה, הבן נולד ב-י"א בתשרי, בדיוק אותו התאריך אותו כתב.** והבקבוק הובא מהארץ על ידי חמיו לאמריקה וזכו לקדש בו בברית. (מפי רעייתו שתבדל לחיים)

תלמידים רבים זכו להתקרב לה' ולהתחזק על ידי רבינו. אחד מהמיוחדים, שבהם הוא ר' אליהו אלייב. סיפור התקרבותו לרבו מפעים ומרגש, וכולו רצוף סייעתא דשמיא. את סיפור ההתקרבות לא הבאנו כאן, אלא רק גרגירים מעטים, ממה שהעלה ר' אליהו אלייב על הכתב. הסיפורים הבאים הם מפרי עטו:

"יום אחד הרגשתי מעט לא טוב, היה זה במוצאי שבת, וכהרגלי בקודש הלכתי לרב. במהלך שיחתי איתו צלצל הפלאפון של הרב. תוך כדי שיחה שם, הרב את ידו על ידי והסתכל בעיניי. לפתע אמר לאדם שעל הקו: 'תמתין רגע', ושאל אותי: 'איזה ציצית אתה לובש?' עמדתי משתומם, ואמרתי לו: 'קודם שבאתי לרב החלפתי את הציצית שלי ושמתי ציצית של מישהו אחר'. אמר לי הרב: 'אל תלבש ציצית של מישהו אחר, תלבש רק את הציצית שלך'."

הרב המקובל שלום בוזגלו זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ס (1700) בעיר סאלי. קדוש מרחם היה, ומשחר ילדותו ניכרה בו נשמתו הגדולה. התנזר מכל מחמדי תבל ומנעמיה. לאחר שגדל ומילא את כרסו בש"ס ופוסקים, עבר למרקש, שם הצטרף לחבורת מקובלים, יחדיו למדו בחברותא, והמתיקו סוד ברזי התורה. לאחר שהכירו בגדולתו, מינוהו כאב"ד בעירם.

מלך ישמעאלי אחד ושר צבאו ביקשו להרוג את רבינו, ובדרך נס ניצל פעמיים מידם. באחת הפעמים הושלך לכלא עם יהודים נוספים ונגזרה עליהם מיתה בשריפה. אותם יהודים הועלו על המוקד, ואילו הוא ניצל ממוות, כיוון שלב המלך התהפך ברגע האחרון, והוא החליט להעניק לרבינו חנינה. בעקבות רדיפות אלו, נאלץ בשנת ה'תק"ה (1745) לברוח ללונדון, שם מונה כאב"ד. שם הקים ישיבה לטובי הבחורים. בשנות מגוריו שם, הרבה לנדוד בקהילות ישראל במדינות אירופה. בכל מקום שהגיע, התקבל בכבוד גדול, וגדולי ישראל שהעריכוהו והוקירוהו, שיחרו לפתחו. **הגאון החיד"א בפירושו 'ניצוצי אורות' על הזוה"ק מביאו יותר משלוש מאות פעמים!** באחרית ימיו עלה לארץ ישראל והשתקע בצפת. בשנת ה'תקל"ז (1777) חלה את חוליו אשר ממנו לא קם. תפילות רבות נערכו לשלומו, ואף הוסיפו לו את השם חיים. אולם, לא

היה ניתן לבטל את הגזרה ונשמתו עלתה בסערה השמימה בי"ח אייר ה'תק"מ (1780). חי כ-80 שנים. ציונו בלונדון. **אביו:** הגאון ר' משה (עמד בראש ישיבה בסאלי. כל ימיו הרביץ תורה ותלמידים רבים היו לו). **מרבותיו:** אביו, ר' משה, ר' אברהם אזולאי, ר' יעקב פינטו, ר' יעקב גדליה, ר' ישעיה הכהן, ר' חיים בן עטר הזקן (זקנו של 'אור החיים' הקדוש). **מספריו:** **מקדש מלך** - פירוש על הזוהר **כסא מלך** - פירוש על תיקוני הזוהר **הדרת מלך** - פירוש על עץ החיים **יהוד מלך** - פירוש לספרא דצניעותא **כבוד מלך** - פירוש על עץ החיים **פני מלך** - פירוש לאידרא רבא ואידרא זוטא **ידברי שלום ואמת** - חידושים על הרמב"ם

בין גלים שטה ספינה מאחד הנמלים באירופה ומטרתה להגיע אל חופי המזרח התיכון. בין הנוסעים היה המקובל הגאון רבי שלום בוזגלו זצוק"ל, הוא עלה לספינה בלונדון, ופעמיו היו לארץ ישראל להשתקע בעיר הקודש צפת 'עיר המקובלים'. בעוד שאר הנוסעים עמדו על סיפון הספינה ונהנו ממראה נוף הים והשמים, ישב רבינו בחדרו, כשהוא מחכה לרגע בו יזכה לעלות לארץ הקודש. לאחר זמן מה צפירה ארוכה נשמעה, אות לעגינתה של הספינה באחד האיים שבדרך. הנוסעים יכלו לרדת לזמן מה ולשוטט ברחבי האי, ולאחר הצפירה השניה עליהם לחזור שכן הספינה עומדת להמשיך בדרכה. רבינו בחר לצאת מחדרו הקט, הוא ירד לאי, משוטט ברזי הקבלה, שבה עסק תדיר, ולא שם ליבו, שרגליו נושאות אותו הרחק מהחוף. רק כעבור שעה ארוכה, כשניער מהרהוריו הבחין, כי הרחיק לכת, חיש סבב על עקבותיו. אך כשהגיע אל החוף לא נראתה הספינה. הוא נותר לבדו על האי, ואותו יום ערב שבת היה.

מחוסר ברירה נכנס לתוך רחבי האי השומם. לפתע מבחין ממרחק בארמון הבנוי לתלפיות. כשחששות כבדים בליבו הלך לעברו. כשהגיע לשם, הושיט את ידו לשער הכניסה והנה היא נפתחה, הוא החל משוטט בחדרי הארמון, ועיניו לא שבעו מיופיו. הקירות היו מקושטים באבנים טובות ומרגליות, ואף ידיות הדלתות היו מצופות זהב, הבית עצמו היה מעוטר בכלים מכלים שונים עשויים כסף וזהב.

רבינו חש, שהמקום לא נבנה ע"י בני אדם וכי מקום קדוש הוא. השמש העריבה ורבינו נשא תפילה: "רבש"ע הן דרכי לטבול במקווה טהרה לכבוד השבת, עתה מה יהא?". רק סיים בקשתו, והנה לפניו מקווה טהרה עם מים צלולים וזכים, כשיצא, נשא תפילה נוספת, זקוק הוא לגמרא שבת בה הוא לומד תמיד לפני כניסת השבת. אך סיים את תפילתו ולפניו מסכת שבת. עתה ידע, כי כל מה שביקש יתמלא על אתר. הוא התיישב באחד החדרים ועסק בשקיקה בלימוד הגמרא, בזמן לימודו עלו ברעיונותיו חידושים רבים נפלאים ועמוקים. כעבור זמן ראה לפניו על השולחן פמוט יפה עם שני נרות גדולים, הוא הבין, שהשבת בפתח. לפיכך סגר את הגמרא והדליק את הנרות לכבוד שבת.

והנה שומע צעדי אנשים הנכנסים לחדר הסמוך. הוא ניסה לפתוח את הדלת, אך היא הייתה נעולה, הבין כי אין לו רשות להיכנס, תפילת המנחה החלה ורבינו הצטרף עם המניין הלא נראה, בסיום התפילה הבחין בחדר סמוך, בו עמד שולחן ערוך בבשר ודגים ומעדני עולם. כך חלפה השבת בתענוגים, לשיא ההתרגשות הגיע עת שמע מהחדר הסמוך בשעת קריאת התורה את שמותיהם של העולים לתורה, והם שבעת הרועים: **אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן יוסף ודוד**. כל כולו רעד מפחד, כי בית אלוקים הוא זה וזה שער השמיים.

עם צאת השבת נפלה עליו תרדמה. בחלומו עומד הוא בבי"ד של מעלה, ורואה כיצד דנים זקן שהתגרור סמוך לצפת ולו בית מרזח, צדיק גמור היה, ודינו יצא לגן עדן. באותו רגע פרץ לאולם מלאך שחור וקיטרג. "פעם אחת בשבת קודש בא אליו ערבי וביקש שימכור לו משקה, הזקן סירב בכל תוקף, ומשאיים עליו הישמעאלי בחרבו, הרשה לו לקחת בעצמו מבלי לשלם, ויש כאן נדנדוד חילול שבת". ישב ביה"ד לדון. המלאך המליץ טען כי פיקוח נפש היה ועוד לא עשה מאומה, אבל מאחר שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, יצא דינו כי **נשמתו תתגלגל במשך שבע שנים!** ורק אז יקבל את חלקו בגן עדן. מששמע זאת רבינו, התמלא רחמים עליו, ניגש לדיינים ואמר כי מקבל הוא עליו שבע שנות גלות ובלבד שאותו זקן יכנס מיד לגן עדן. עיין ב"ד בדבריו והסכימו לדבר, והזקן הובל לגן עדן.

ישב ביה"ד בעניינו של רבינו ויצא הפסק, שלא יעלה על הדעת להענישו על מסירות נפשו למען יהודי אחר ולכן ייחשב לו יום לשנה, ורק שבעה ימים תימשך גלותו. לאותו זקן שנפטר יש שבעה בנים, ילון רבינו כל לילה אצל בן אחר ובזה יסיים גלותו. וייקף והנה נמצא הוא בשדה, ומבחין בתהלוכה גדולה של אנשים. משבאו סמוך אליו, שאלם: "היכן אני נמצא?" "בצפת, בערב שבת נפטר באחד הכפרים הסמוכים בעל חנות משקאות וכעת שבנו מהלוייתו". הבחינו האנשים כי מאור פניו הוא של אדם קדוש והחלו מתווכחים אצל מי ילון. ביניהם היו גם שבעת בני הזקן, האבלים. "אל תריבו, בעזרת ה' אמלא רצון כולכם, ובתום השבעה אבוא לישון כל לילה אצל בן אחר ועד אז אלון אצל האנשים האחרים שביקשו ממני ללון אצלם". לא ידעו הבנים מאומה מכל אשר אירע מאחורי הפרגוד בבי"ד של מעלה, וכמה עמוקה היא מידת הדין. סיפור מדהים זה סיפר הגאון ר' חיים אלעזר שפירא זצ"ל (מח"ס 'מנחת אליעזר' ממונקטש) בסעודה שלישית בביה"כ צאנז שבצפת. את הסיפור שמע מרב ת"ח מופלג מזקני החסידים בצפת, שבעיניו ראה כתב יד של חידושי רבינו על מסכת שבת, ובהקדמה מספר רבינו בעצמו את אשר עבר עליו ומעיד כי רוב חידושיו במסכת התחדשו לו באותה שבת פלאית.

רבי מאיר המכונה מהר"ם מרוטנברג זצ"ל: נולד בשנת ד'תתקע"ה (1215) בוורמס שבגרמניה. גאון. מאחרוני בעלי התוספות. שאלות הופנו אליו מכל רחבי אשכנז וצרפת. כיהן כרב בקהילות: קוסטניץ, אויגסבורג, ווידצבודג, רוטנברג, וורמיזא, נירנבורג ומגנצא. הקים ישיבה ברוטנברג.

בשנת ד'תתרט"ו (1286) ניסו הרב ובני ביתו לברוח מגרמניה ולעלות לא"י. בעת שכבר הגיע לאיטליה משומד שהכיר את הרב הלשין עליו ובעקבות זאת הואשם ע"י הקיסר הגרמני רודולף בארגון בריחה המונית, בעקבות כך הושם הרב במאסר במבצר אנזיסהיים עד ליום פטירתו. הקיסר תבע סכום עצום של 20,000 מארק תמורת פדיונו, ובמשך 7 שנים נעשו מאמצים רבים לשחררו. אנשי הקהילות היהודיות היו מוכנים לתת את כל כספם. אולם הרב לא הסכים לכך, מכיוון שהרב חשש כי תקדים מעין זה יביא את אנשי השלטונות לאסור רבנים, וידרשו כופר רב עבור שחרורם.

במהלך שנים אלו המשיך ללמוד ולהורות והשיב תשובות לכל שואליו. הרב היה בצער רב על העובדה, שלא יוכל לקרוא בשבת ונעשה לו נס וניתן לו מהשמיים אחד משנים-עשר ספרי התורה, שמשה רבינו כתב לכל אחד מ-12 השבטים, ומן הספר הזה העתיק מלה במלה. עד היום נמצא ספר התורה בפראג, בבית-הכנסת אלטנוישול (בית הכנסת סטרונובה). במהלך המשא ומתן נפטר הרב. גם לאחר פטירתו סירבו השלטונות לאפשר את פדיון גופתו. רק לאחר שבע שנים הובא לקבורה בעיר וורמיזא לאחר שר' אלכסנדר זיסקינד ווימפן מפפד"מ **פיזר כמעט את כל הונו!** בעבור הבאת מהר"ם לקבורה. הוא ביקש לאחר פטירתו שיקבר על יד המהר"ם וזכה לכך. נפטר ב-י"ט אייר ד'נ"ג (1293). חי כ-78 שנים.

מרבתי: אביו, ר' יחיאל בן יוסף (מפריז) ור' יצחק בן משה (מוינה-ה"אור זרוע"), ר' שמואל בר' מנחם (מויורצבורג) ור' שמואל מאיברא. **מתלמידיו:** ר' שמשון בן צדוק (התשב"ץ), הרא"ש, ר' מרדכי בר' הלל (המרדכי), ר' מאיר הכהן (מרוטנברג), ר' חיים אליעזר בר' יצחק, ר' יצחק מדורא ("שערי דורא") ועוד רבים. **אביו:** ר' ברוך

ר בנו מהר"ם מרוטנברג, היה רבם של גדולי הראשונים. יום אחד נתפס המהר"ם מרוטנברג על ידי הגויים בעלילת שווא, כאילו הוא מרגל נפשע שיוזם לחבל במהלכי המלוכה, והושיבוהו בבית הסוהר. שבובי הזהירו את אחיו היהודים לבל יעזו להתעניין במצבו, שכן **כל מי שישאל לשלומו יחשב גם הוא למרגל.**

אף על פי כן הצליחו כמה יהודים לנהל משא ומתן סודי עם השושים, והללו ניאותו לבסוף לשחררו תמורת הון עתק. כאשר הגיעה לאוזני המהר"ם הידיעה שעומדים לפדותו תמורת סכום כסף גדול, שלח להודיע שאסור לעשות כן, שהרי כלל הוא בכל אתר, שהתורה חסה על ממונם של ישראל, וכי מה שנצרך להוציא לדין מצווה, ודאי שהוא בכלל המצווה שיש לעשותה, אבל יתרה מכך, יש לחוס על ממון ישראל, ושנינו כי **אין פודין את השבויים יתר על כדי דמיהן מפני תיקון העולם.** שלחו לו אותם חכמים: והרי כתבו בעלי התוספות, שאם היה מופלג בחכמה פודים אותו אף ביותר מכדי דמיו, וממילא הרי זה בכלל המצווה, ואין כאן עניין לחוס על ממון ישראל. השיב להם המהר"ם: **אף על פי כן, אינו חפץ שייטלו ממון ישראל יתר על המידה בעבורו.**

לבסוף נשאר המהר"ם כלוא עד סוף ימיו, ואת נשמתו הטהורה השיב לבוראו בהיותו במאסר במגדל בודד. והוסיף החיד"א, **שעל ידי הייסורים הנוראים שהיו לו עד פטירתו, זכה להזדכך כל כך עד שזכה לגילויים נפלאים מן השמים.** כאשר ביקשו היהודים לקבור את רבם הגדול, אסרו זאת הגרים באיסור גמור וציוו להשאירו במגדל. זמן רב הייתה גוויתו מוטלת שם ללא קבורה, עד שקם יהודי עשיר בשם ר' אלכסנדר זיסקינד ווימפן מפרנקפורט דמיין, בעל נכסים אשר שם נפשו בכפו והשתדל מאד בעניין קבורת הצדיק. הוא החליט, שישא וייתן עם אותם בני בליעל, שהכסף משחד את לבבם, ויפציר בהם תמורת סכום כסף הגון ביותר לשחרר את גופו המזוכך של רבנו המהר"ם.

לאחר משא ומתן מייגע ניאותו השושים להרשות לקבורו תמורת סכום כסף עצום ורב, הלה **נטל כל הכסף מהונו האישי, למרות שמדובר היה בסכום גדול ביותר, למעשה מדובר בסכום הקרוב לכל הונו האישי.** ואף שחסו על ממונם של ישראל, החליט אותו יהודי שכבודו של המהר"ם אינו עומד לנגד כל הון שבעולם. כבוד גדול עשו לו רבותינו לאותו עשיר והרשו לו לטפל בעצמו בהבאת גופת המהר"ם לקבורת עולמים.

למחרת יום הקבורה נפטר העשיר אשר כה התמסר עבור קבורת המהר"ם, ויהי הדבר לפלא. כולם הביעו פליאה, **היאך אותו יהודי שמסר הונו ונפשו לקיום כבוד המהר"ם קיבל מכה כה קשה? הללו החלו לחשוב, שמא הוצאת הכסף הגדול לא היה לטובה בעיני המהר"ם,** שכן בעודו בחייו תמיד חס על ממון ישראל ולא הרשה שיוציאו ממון רב מדי בעבורו.

כעבור ימים אחדים נפתרה התעלומה. העשיר הופיע בחלום אצל אחד מידידיו וסיפר לו, שבלילה שאחר קבורת המהר"ם, בא אליו הצדיק בחלום ואמר לו: **"יישר כחך שהבאת את גופי לקבורה. כתמורה על כך ברצוני ליתן לך מתנה גדולה וחשובה. בידך לבחור אחת מהשתיים: או שתינתן לך עשירות גדולה שתעמוד לך ולזרעך עד עולם, או שתלך לעולמך מיד, ואז מבטיחך אני מקום בעולם הבא."**

הוסיף העשיר ואמר: **"בחרתי באפשרות השנייה ולפיכך נסתלקתי לבית עולמי, מיד למחרת היום בחטף, וכשנשאל למה זכה שם בעולם הבא, השיב כי נמצא הוא במחיצתו של המהר"ם בגן עדן... ולא יסף. אותו יהודי שכספו היה יקר לו, ואף יכול לקבל עשירות לכל ימיו ימי זרעו עד עולם, העדיף את השהייה במחיצת רבו המהר"ם בחיי הנצח, וניאות ליטול על שכמו הון עתק לפני הקבורה, ועליו נאמר- ובחרת בחיים!"**

הגאון הרב עזרא עטיה הידוע בכינויו המורה זצ"ל: נולד בי"ז שבט תרמ"ה (1885) בארם צובא שבסוריה. גאון, תלמיד חכם. משורר. עניו וצנוע. נחשב לעילוי. נודע בהתמדתו. שימש כראש ישיבת 'פורת יוסף' במשך כ-45 שנים. שימש חבר בבי"ד הספרדי, תפקיד אותו מילא במשך 20 שנים. מצד אביו הוא צאצא של הרב שם-טוב עטיה, תלמידו של הרב יוסף קארו ומצד אמו הוא צאצא של הרב אליהו שמאע, מחבר הספר "קרבן אשה".

נולד אחרי שנים רבות, בהן התקשתה אמו להביא ילדים. מסופר כי אמו הלכה עד לעיר טדף להתפלל על קברו של עזרא הסופר. היא נדרה שם נדר- שאם תיפקד ותלד בן תקרא את שמו עזרא ותקדיש אותו אך ורק לתורה.

בילדותו התחנך בחאלב. כבר בגיל צעיר ייעדו ר' עסלן לגדולות. משפחתו עלתה לארץ כאשר היה בגיל 16. על אף המצב הכלכלי הקשה ביותר של המשפחה לא נשלח לעבוד לפרנסת הבית, בשל הבטחתה של אמו. הרבנים עזרא הררי רפול, שלום הדאיה ואברהם עדס התחייבו לתמוך בו כלכלית בעזרת עשירי הקהילה החלאבית. נפטר בי"ט אייר מוצאי ל"ג בעומר בשנת תשל"ל (1970). נטמן בהר המנוחות בגבעת שאול בירושלים. חי כ-85 שנים.

מספריו: פיוט 'עורו שירו' יחיבוריו על הש"ס ועל 4 חלקי שו"ע • ספרי שו"ת דרשות ופירוש על התורה אבדו עם נפילת הישיבה במלחמת השחרור בשנת תש"ח (1948).

אביו: ר' יצחק עטיה. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** בוליסה סאלם, בתו של הרב אברהם סאלם (מחכמי הקבלה בירושלים). **רבותיו:** ר' יהודה (עסלן) עטיה ור' אברהם עדס (בחאלב). ר' רפאל שלמה לניאדו ור' יוסף ידיד הלוי (בירושלים). **מתלמידיו:** ר' עובדיה יוסף, ר' יהודה צדקה, ר' בן ציון אבא שאול, ר' מרדכי אליהו, ר' חיים דוד הלוי, ר' דוד שלוש (רבה של העיר נתניה), ור' ציון לוי (הרב הראשי של פנמה) ועוד רבים. **מילדיו:** שישה בנים ובת אחת. ר' דוד (ראש ישיבת "היכל עזרא"), ר' יצחק, ר' אברהם.

מסופר על בנו של הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, שחלה במחלה אנושה והרופאים נלאו למצוא לו תרופה. מצבו של הבן החמיר. חומו טיפס והגיע ליותר מ-42 מעלות. הבן היה נתון איפוא בין חיים למוות. במשך שעות ארוכות עמד הגאון והתפלל על בנו מקירות לבו, בבכיות ובתחנונים, עד שנדרם. בשנתו, התגלה אליו המהרש"א, ואמר לו: "דע לך, שמפני שהינך דבוק בתורתך, והינך עמל על כל מילה ומילה בפירושי למסכתות הש"ס, מבטיחני לך שאתפלל על בנך לפני הקב"ה כדי שתוכל להמשיך וללמוד מתוך שלוות הנפש. וזה לך האות: כאשר תתעורר משנתך תמצא שחומו של בנך ירד ל-37 מעלות והחלים מחוליו לחלוטין". וכך היה, ויהי לפלא.

מידת האמת הייתה נר לרגליו, ועל כך יעיד הסיפור המופלא הבא: דרכו של הרב הייתה לתת תעודות הוראה לתלמידיו רק אם הם עומדים לפני קבלת משרה או שליחות, כדי שיחזרו על לימודם בכל עת, והנה באמצע המלחמה עת ישבה הישיבה בשכונת גאולה היה אחד התלמידים צריך את התעודה לשם יציאה לחו"ל, וכשבא הרב לחתום בתעודה ראה שכתוב: "החותם פה בתוך ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה" וחשב שאם יחתום הרי זה שקר, משום שהוא לא נמצא בעיר העתיקה. **חשב שוב והחליט שעם כל הסכנות ילך לעיר העתיקה, יכנס לבניין הישיבה, יחתום ויחזור, וכך עשה, והעיקר שלא יחתום על דבר שהוא שקר חס וחלילה.**

מסופר על הרב שהיה רגיל למסור שיעור בגמרא בפני פקידים, סוחרים, ותעשיינים. כשהגיעו לסוגיית מצות שילוח הקן (חולין קלט:): אז דנה הגמרא על הפסוק, "כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ", מה יהיה הדין אם ימצא קן על ראשו של אדם? דברי הגמרא הקדושה צרמו לאחד מהשושעים, ומיד פנה לרב ואמר: "איזו מין שאלה לא מציאותית זו, מדוע עוסקת הגמרא בכזו שאלה?". ענה לו הרב בנועם אך בתקיפות: "דברי הגמרא הם קודש קודשים, ואין להרהר אחריהם". מכיון שראה הרב שלא הועילו דבריו לאותו תלמיד, התפלל מתוך כאב ואמר: "ריבונו של עולם, תוכיח את אמיתות תורתך הקדושה!".

והנה לפתע נכנס אחד מהתלמידים שנעדר זמן רב, שמח הרב ואמר בלבו: "יש כאן הזדמנות להסיח את דעתו של העיקש", ושאל את הבא: "היכן היית זמן כה רב, מדוע נעדרת מהשיעורים?". ענה הלה ואמר: "היה לי עסק בהודו. ארץ מוזרה ואורחותיה מוזרים. תארו לכם, יושב אדם משועמם בידיים משולבות תחת עץ יומיים-שלושה, ומשום שלא שינה את תנוחתו באה ציפור ובנתה על ראשו קן, והוא- אפילו לא הזיז את ידו כדי לגרשה. מה אתם אומרים?". ענה הרב: "אנו אומרים משה אמת ותורתו אמת!!!". ואותו אדם, שלעג על דברי הגמרא, ראה עין בעין את דברי תורתנו הקדושה. מיד כבש עינו מרוב בושה.

יפר הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל: "אני זוכר שפעם אחד בא תלמיד אחד עני מבגדד, שהיה מטפל גם בהוריו העניים. ובחן אותו מורינו ורבינו ר' עזרה עטיה, ראש ישיבת 'פורת יוסף' ומצא בו כישרונות נעלים מאוד, והמליץ עליו לקבל אותו לישיבה כתלמיד מן המניין ואף לתת לו מעט כסף כדי שיוכל להתקיים.

באותו זמן היה נהוג בישיבה לא לקבל תרומות מיחידים רק מה שנכנס מפירות הקדש, ולכן לא יכלו לקבל שום תלמיד עם תמיכה, רק אם אחד מהזקנים הלך לעולמו או יצא מהישיבה, ולכן הוועד דאז לא קיבל את התלמיד הזה, בגלל היותו זקוק לתמיכה, ואין ביכולתם לתמוך בו. מיד ניגש אליהם ראש הישיבה, הצדיק עזרא עטיה, לוועד ואמר להם לחסר ממשכורתו כדי לתמוך בתלמיד זה ולא לדחותו. וכך עשו, הורידו ממשכורתו סכום מסוים. וכמו כן אחד מחברי הוועד דאז, הרב בן ציון חזן הסכים שיורידו גם ממשכורתו, והתלמיד התקבל. וזה רק אחד ממעשיו הטובים הידועים לנו.

כל חייו היה חי הרב בהתאם להכנסתו, וחינך גם את ילדיו לחיות לפי האפשרויות העומדות לפניהם, ולא לחרוג חלילה מהן. כשהיה מדובר באמצעי הקיום היסודיים, היה מתחנן: "אל תיקחו במכולת בהקפה, אל תלוו כספים, אל תחתמו על שטרות!". באותם הימים המצוקה הכספית הייתה כה גדולה עד שהיו תקופות שאף נפט לא היה בידם, ולצורך הלימוד היו יוצאים אל הרחוב ולומדים לאור הלבנה.

באחד הימים פנה בעל המכולת לחכם דוד, הצעיר בבניו, והודיע לו שיש חשבון במכולת שאביו לא שילם. היה זה דבר שלא ייאמן. התעוררו שתי בעיות: א. מי רשם במכולת את החוב? ב. כיצד זה אבא לא שילם? כאשר התברר הדבר, נודע כי אביהם הפריש את החשבון הזה למשפחתו של חכם עני, והיה משלם את קניותיהם במכולת, ובצורה זו תמך בהם. רק לעת שחלה והיה מרותק למיטה-התגלה הדבר. כי הרב עשה את כל מעשיו הגדולים בסתר.

אמו הייתה רגילה כל ליל שבת לשמור עליו, כשהיה לומד לאור הנר, שלא יטה, עד שכבה הנר והלך לישון. כשראה מורנו בעניין הזה, שהוא מצער את אמו וגוזל את שנתה-הלך לישון מוקדם, וכשראה שהיא הלכה לישון המשיך ללמוד בחושך במיטתו. במסע ההלוויה של הרב הביאו את מיטתו דרך הבית של אמו ע"ה וביקשו מהרב מרדכי אליהו שליט"א להספידו, וסיפר בשבחה של אמו הדגולה שמסרה את נפשה למען הלימוד של בנה ולכן זכתה לבן שיאיר עיני ישראל בתורה.

בערב ימיו חלה ושכב במצב קשה, וכיון שידעו תלמידיו את גודל דבקתו והתמדתו בתורה, היו קוראים לפניו דברי תורה בשיר השירים ותהילים וכדומה. יום אחד נאמר להם שבספר 'שדי חמד' מובא סגולה לקרוא בפני החולה מסכתות שונות ממסכתות הש"ס, וכך עשו. והנה התחילו לקרוא בפניו ואמרו מסכת ברכות, ונענע את ראשו. קראו בפניו ואמרו מסכת שבת ונענע את ראשו. והנה כשקראו בפניו ואמרו מסכת גיטין, מיד לאחר חמש דקות, עשה סימן בידו להפסיק את הקריאה. עברו לקרוא ואמרו מסכת כתובות, ושוב לאחר חמש דקות הוא סימן בידו להפסיק, וכן עשה במסכת חולין. וכשקראו בפניו מסכתות מסדר קדשים כגון זבחים ומנחות המשיך לנענע את ראשו ולא הפסיק אותם מייד. לימים הסבירו, שכיון שבישיבה למדנו מסכתות מסדר מועד ונשים, הוא הספיק לעבור על כל הגמרות בחמש דקות בלבד והפסיק אותנו מייד. כך הייתה גאונותו של מורנו זיע"א וזה היה בדורנו ממש ולא מתקופתו של הגר"א וכדומה.

הרב עטיה הבחין כי הרב עובדיה יוסף, כנער בישיבה, לא הגיע ללימודים בצורה סדירה. בירור קצר העלה כי אביו של הרב עובדיה הכריחו לעזור לו בחנות המכולת שברשותו. הרב עטיה ניסה לשכנע את האב כי הנער יצמח לאחד מגדולי ישראל. לאחר שהאב הסביר כי הוא זקוק לו לעזרה בפרנסה, אמר הרב: "אם כך, אני אעזור לך במכולת ובנך ילך ללמוד. ביטול התורה שלי קטן מביטול התורה שלו". כששמע אביו של הרב עובדיה כי כך הדברים, השתכנע ושחרר את בנו ללימודים בישיבה. כנער שהוטרד בבעיות הפרנסה שלו ושל אמו, גמל הרב לנערים רבים ממשפחות קשות יום כשהפך לראש ישיבה. גזבר הישיבה סיפר, כי כשהיה מגיע בחור מבריק שלא היה בידו הסכום הדרוש לאחזקתו היה מבקש לנכות ממשכורתו ולקבל את התלמיד לישיבה.

שהחזון-אי"ש זצ"ל הגיע לירושלים הוא שם פעמיו לעבר הכותל המערבי. היות והדרך הקצרה ביותר לכותל באותה תקופה הייתה דרך ישיבת 'פורת יוסף', נכנס החזון אי"ש להיכל הישיבה, ומורנו ראש הישיבה קיבל את פניו והם התיישבו לדבר ביניהם בדברי תורה. החזון-אי"ש יצא נפעם ונרגש מאותה הפגישה והתבטא על מורנו זצ"ל שיש לו ראש של הרשב"א. ראש הישיבה גם עמד על גאונותו ועל חשיבותו של החזון-אי"ש והתבטא עליו, שיש לו ראש של ראשונים.

הרב מנחם מנדל טארים מרימנוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ה (1745) בעיר ניישטאט (עיר חדש פולין). צאצא מצד אמו לצדיק הק' הרב נתן נטע שפירא (ה'מגלה עמוקות) ור' דוד הלוי (בעל 'טורי זהב'). בגיל 11 הגיע לראשונה אל ר' דב בער (המגיד ממזריטש) ושם התפרסם כעילוי. נודע מנעוריו כבעל תורה ויראת שמיים. שקד רבות על לימוד הלכות הרי"ף וגדולי הדור אמרו כי היה ניצוץ מנשמתו של הרי"ף (ר' יצחק אלפסי). בכל יום היה לומד בקביעות 18 דפי גמרא עם פירוש רש"י ותוספות. כאשר לא היה יכול להשלים את שיעורו, היה לומד כפליים ביום למחרת.

הפיץ את החסידות בפולין. גאון בתורת הנגלה והנסתר. אחרי נישואיו התגורר בעיירה פריסטיק. סיגף את עצמו וחי חיי דוחק וצער. לאחר פטירת רבו, ר' אלימלך מליז'נסק התמנה לאדמו"ר בפריסטיק וחסידים רבים נהרו אליו. **לאחר כעשר שנים עבר לרימנוב. שמו התפרסם כאיש מופת שפועל ישועות. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. תפילותיו היו לשם דבר.** את כל כספו חילק לעניים. אמר שיחזיק טובה למי שידליק נר לזכות נשמתו לאחר פטירתו. נפטר ב-י"ט אייר ה'תקע"ה (1815). חי כ-70 שנים. ציונו ברימנוב. הצדיק ר' צבי הירש הכהן שהיה משרתו, שימש אחריו בקודש.

אביו: ר' יוסף חריף מנישטאט. **אמו:** מרת ליבא. **אשתו:** מרת רבקה (מפריסטיק). **בניו:** הגאונים ר' נתן יהודה לייב (אביו של ר' אלימלך מגורליץ), ר' ישראל יעקב לייב. **בנותיו:** מרת פיגא (נישאה לר' קלונימוס קלמן מלנצהוט, תלמיד ה'חוזה מלובלין'), מרת חנה (נישאה לר' מרדכי אב"ד זילקובא). **מרבותיו:** האדמו"רים ר' דב בער (המגיד ממזריטש), ר' אלימלך מליז'נסק (מח"ס 'נעם אלימלך'), ר' דניאל יפה מברלין ור' שמואל שמעלקה הלוי הורביץ מניקלשבורג. **מתלמידיו:** האדמו"רים ר' אליעזר הורביץ מדזיקוב, ר' יחזקאל פנט (מייסד חסידות דעש), ר' נפתלי צבי (מייסד חסידות רופשיץ), ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב (מח"ס 'בני יששכר') ור' צבי הירש הכהן מרימנוב.

מספריו: **ידברי מנחם** - על התנ"ך והמסורה • **מנחם ציון** - דרשות • **עטרת מנחם** - חידושי תורה, שיחות והנהגות • **תורת מנחם** • **תפארת מנחם** • **ילקוט מנחם** - מאמרים ושיחות.

מסופר על לבלר גדול אחד בעיתונות הפולנית, (שהיה חשוב מאוד אצל הגויים הפולנים. שמו נזכר רבות בספרי ההיסטוריה שלהם) שנולד בעיירה סמוך לרימנוב להורים אמידים וחלה בשיתוק ל"ע. רופאים ופרופסורים שבדקו אותו אמרו כי מדובר במחלה חשוכת מרפא. כך המצב נמשך עד שהגיע לגיל שש. מכיוון שהיו להם קשרי מסחר עם יהודים וחוכרי אכסניותיהם, יעצו להם שיסעו אל רבינו שגר בקרבת מקום, לקבל ברכה לישועת ילדם הפעוט. היהודים הלכו להשתדל אצל רבינו שיסכים לקבל אותם. הם אמרו שזה יסב תועלת רבה ליהודים שעובדים אצלם וגם יקדש שם שמיים אצל הפריצים הגרים במחוז. הצדיק - נענה לבקשתם וקיבל אותם.

ההורים והבן נכנסו לקודש פנימה וסיפרו את צרתם לפניו. רבינו אמר: **"בורא כל עולמים! הרי יש לך הרבה גויים בעולם בריאים ושלמים. מה איכפת לך שגם הגוי הפעוט הזה יבריא ממחלתו?!"** כשסיים את דבריו, הצדיק קרא לילד החולה וציוה עליו להתקרב אליו. הילד קם ממיטת חוליו כאחד האדם והתקרב לרבינו. הצדיק שאל אותו לשמו והוא השיב כרגיל. רבינו לחש לעברו כי אם ברצונו להישאר כך עליו להבטיח שהוא לעולם לא יזיק לשום יהודי לכשיגדל ואדרבה ירתם למענם ויעשה חסד עם כל היהודים שיהיו נתונים תחתיו, ויזכה להארץ ימים ושנים. הילד הבטיח את מה שהרבי ציוה עליו ושב לביתו בריא ושלם.

לימים כשהילד הגוי הזדקן (כשהיה כבן תשעים) ובינתיים רבינו כבר עלה לגנזי מרומים, הוא נסע לציון קודשו של רבינו. הוא כתב פיתקא דרחמי בלשון הפולנית בו ביקש לפני רבינו, שכיון שהוא בודאי נמצא ליד האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, שיבקש מהם להתחנן לפני ה' יתברך בעבור עמך בית ישראל שנתונים בצרה ובשביה. כמו כן יבקש מהאבות הקדושים להתחנן לפני ה' יתברך עבור העם הפולני, שהרוסים לא יוכלו יותר לרודפם. היה קידוש ה', שאף הגויים ראו כי שם ה' נקרא עליך ויש מנהיג לבירה. (כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מצאנז ז"ע"א)

בנו של רבינו, הצדיק ר' נתן לייב זצ"ל סיפר, שפעם אחת יהודי אחד שלמד את מלאכת שו"ב, בא לפני רבינו וביקש ממנו שיתן לו הסמכה. רבינו העביר את ידו על עיניו ואמר לו: "הבט על האילן בחוץ שנמצא מול החלון". הוא ראה נשמות רבות על האילן. רבינו אמר לו: **"דע כי כל אלו הנשמות, הן נשמות של שו"בים, שבאו לפני לתקן אותם!"** הוא שמע זאת ולא ביקש עוד להיות שו"ב. (אם לבינה)

דרכו של רבינו בקודש היתה לקרב רחוקים ולחזק את האמונה בלב בני ישראל. פעם אחת בעת שישובו בשולחנו הטהור פנה אל הנאספים ואמר להם: "אל תחשבו שנס קריעת ים סוף לא יכול להתחולל בזמנינו. גם היום יכול להיות". רבינו ציוה להביא לפניו גיגית מלאה מים והניח את יד קודשו מעל המים ונקרעו לי"ב גזרים. אנחנו לא יכולים להבין אפס קצהו מרוב גודלו של הצדיק, ובוודאי הצטוו מהשמיים ונתנו לו רשות לעשות זאת. (כ"ק אדמו"ר הגה"ק השפ"ח מצאנז ז"ע"א)

פעם היה חסיד גדול, שנסע למגיד מקאזניץ, 'לחוזה' מלובלין ולרבינו, הרה"ק מרימנוב. כשנפרד מהמגיד ואמר לו שבדעתו לנסוע ללובלין ולרימנוב, המגיד אמר לו שימסור דרישת שלום לרבי מלובלין. החסיד שאל: "ולרבי מנדל לא צריך למסור פרישת שלום?!", המגיד ענה: **"ממנו אני מפחד"**. לפני שהחסיד נפרד מהרבי מלובלין סיפר לו דברים כהווייתן, שאמר לו המגיד. הרבי מלובלין אמר לו שגם הוא לא שולח להרה"ק מרימנוב דרישת שלום, **"אבל תגיד לו שאני יודע שהוא משיח"**. כשהגיע להרה"ק מרימנוב ושטח בפניו את דברי הצדיקים השיב: **"אינני משיח, אולם משיח סובל בעבור כל יהודי כדכתיב- 'חַלְיָנו הוּא נְשָׂא' (ישעיהו נג, ד), כלומר, כאשר חוטא ח"ו, וגורם שיתרחק השכינה, וממני אינו סובל"**.

הגאון הרב יעקב משה מרדכי סולובייצ'יק זצ"ל מציריך- נולד ב-א' תשרי ה'תרע"ה (1914) במינסק שבבלרוס. בצעירותו למד בישיבת 'תורת חסד' בבריסק. בהמשך עבר ללמוד בקמניץ אולם מחמד חיי הדוחק של משפחתו, נאלץ להגיע שם ברגל. בשנת ה'תרצ"ח (1938), נסע לשווייץ יחד עם בן דודו אריה לייב גליקסון, בעקבות ידידו ר' אהרן יהודה לייב שטיינמן, במטרה להימנע מגיוס לצבא הפולני. הוא לא הצליח להשיג אשרת סטודנט, לאחר שהפולנים הבינו שמטרתו לחמוק מגיוס. לאחר שקיבל הזמנה לשמש כר"מ בישיבת 'עץ חיים' במונטרה, הסכימו השלטונות לאשר לו את היציאה. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה נשאר בשווייץ. אולם משפחתו בבריסק מרצחו הי"ד בשואה. בימי המלחמה נאסר עם הרב שטיינמן לשנה במחנה הסגר, שהקימה ממשלת שווייץ לאזרחים ופליטים זרים, ובמשך תקופה עבד במחנה עבודה.

אחרי המלחמה נסע לארץ ונכנס ללמוד בישיבת לומז'ה בפתח תקווה. בארץ התקרב מאוד לחזון אי"ש, ועמד בקשר הדוק עם דודו הרב מבריסק, שהשתכן אז בירושלים. לאחר מכן, חזר לשווייץ ושם התחתן. לאחר נישואיו, הוקמה בלוגאנו ישיבה, ורבינו עמד בראשה. הישיבה נועדה לבחורים בני וכללה לימודי קודש בלבד. לאחר מכן הישיבה עברה לעיר לוצרן. בשנת ה'תשכ"ב (1962) עבר לציריך ולאחר שהרב יצחק דב קופלמן מניו יורק הגיע, פרש מלעמוד בראשות הישיבה. בציריך סירב לקבל תפקיד ציבורי רשמי, אך נהג למסור שיעורים קבועים. התפרסם כאחד ממנהיגי היהדות החרדית באירופה. זכה להערכתם של גדולי הדור ביניהם הסטייפלר. נפטר ב-י"ט אייר ה'תשנ"ה (1995). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): הגאון ר' חיים מבריסק. **אביו:** הגאון ר' ישראל גרשון הי"ד. **אישתו:** מרת רבקה לבית נוימן מלוגאנו. **מרבתינו:** ר' משה סוקולובסקי (מח"ס 'אמרי משה'), הרב ברוך בער ליבוביץ'. **ילדיו:** ארבעה ילדים ובת. ביניהם: ר' ישראל, ר' ברוך (ראש ישיבת תורת זאב שבשכונת רמת שלמה בירושלים וחתנו של הרב חיים סרגא). **חתנו:** ר' מרדכי יעקב ברייש (אב"ד קהילת אגודת אחים בציריך). **מספריו:** **יוהאיש משה- תולדות חייו.**

○ יפר מגיד המישרים הרה"ג רבי מנחם שטיין שליט"א, על רבינו. באחד הלילות, קרוב לשעת חצות, ישב רבינו ולמד יחד עם בנו. לפתע נשמע בבית צלצול הטלפון. הרבנית ענתה. בצד השני היה יהודי שאשתו נמצאת ברגעים אלו בבית-החולים כורעת ללדת ומקשה בלידתה. הרבנית ביקשה מבעלה לשוחח והיהודי התנצל על השעה המאוחרת אך התחנן שהרב יתפלל לשלום הוולד, שיצא בשלום לאוויר העולם, כיוון שהוא ממתין בחוץ והרופא לפני מספר דקות יצא לעברו ואמר: "אנו מאוד מוטרדים כי איננו שומעים את דופק התינוק. אנחנו נשתדל לעשות את המקסימום".

אותו יהודי היה נסער מאוד וסיפר כי יש לו בן אחד שנולד לפני כעשר שנים, ובמשך כל אותן השנים הם ממתנים ומייחלים לזכות לילד נוסף, וכעת מודיעים לו שחיי בנו בסכנה. מיד סגר הרב את הגמרא, פתח ספר תהילים והחל לזעוק בדמעות. לפתע נשמע צלצול טלפון נוסף. הרבנית מרימה, שומעת את היהודי והולכת ומספרת לבעלה כי הרופאים הודיעו לאותו היהודי כי התינוק נולד ל"ע ללא רוח חיים ולא היה ניתן להצילו.

בנו של רבינו שלמד עימו סיפר: "אבא לקח את הטלפון, וצלצל במשך קרוב לשעתיים לכל בתי החולים בשווייץ כדי למצוא את אותו בית החולים בו שהה אותו היהודי. לבסוף, כשהצליח לאתר את בית החולים, הודיע כי בכוונתו לנסוע כעת לאותו בית החולים. הרבנית שאלה בתמיהה: "מה זה יעזור כעת אם תלך, הרי התינוק כבר נפטר ה' ירחם השעה כבר שתיים אחר חצות, מדוע שלא תלך אליו מחר?".

הרב השיב: "אני מתאר לעצמי כי אדם שהמתין יותר מעשר שנים לבן נוסף וברגע אחד התקווה ניגוזה, הרי ברגע זה הוא שבור ומרוסק ובוכה ללא הפוגה. אומנם לשנות את רוע הגזירה איני יכול ובטח אי אפשר לנחם אותו כרגע. אבל לתת לו את ההרגשה שיש אדם נוסף שנושא עימו בעול, זאת אני יכול לעשות וזה הזמן".

רבינו הזמין מונית ויחד עם בנו מיהרו לנסוע לבית החולים. לאחר כמחצית השעה כבר היה רבינו והבן בפתח בית-החולים. ממשיך בנו ומספר: "ראיתי בעיניי כיצד חכם עדיף מנביא. הגענו לפרוזדור המחלקה, שהיה ריק לגמרי. בסוף הפרוזדור נראתה דמות של אותו יהודי כשראשו מונח בין ברכיו".

"אבא התקרב אליו, ולפתע האיש הרים את ראשו, וכשראה את פני רבו פרץ בבכי סוער. איני יכול לשכוח את המחזה הזה כל חיי. היהודי הניח ראשו על כתפו של אבא למשך כחצי שעה, ושניהם בכו יחד, ללא מילה אחת. לאחר כחצי שנה, פגשתי את אותו יהודי. כשהוא ראה אותי הוא אמר:

"אתה זוכר את הלילה ההוא בבית החולים? דע לך שאבא שלך הציל אותי מהתמוטטות, הייתי על סף איבוד שפיות. אחרי כל כך הרבה שנים שחיכנו לילד נוסף. שני הטלפונים הציבוריים במחלקה צלצלו ללא הרף, היו אלו ההורים שלי וההורים של אשתי, שידעו שאנו בבית-החולים, הם ביקשו לשמוע את הבשורה הטובה.

בנוסף הם לאחר שחיכו כל כך הרבה זמן לנכד נוסף, דאגו כבר דאגו לקנות עבור הרך הנולד את הנדרש. פחדתי לענות לטלפון, מה אומר להם? הייתי חסר אונים, על סף קריסה נפשית! ואז הופיע אביך הגדול, בדיוק ברגע הנכון. הנחתי את ראשי על כתפו התומכת, ופרקתי את כל המועקה יחד עמו". (מעובד מתוך 'והאיש משה')

הרב הצדיק מרדכי טברסקי זצ"ל המכונה ה'מגיד מצ'רנוביל'- נולד בשנת ה'תקל"ל (1770). האדמו"ר השני מצ'רנוביל. כשחיבה הממשלה הרוסית את נתיניה לכנות את עצמם בשם משפחה, בחר רבינו את השם טברסקי, על שם העיר טבריה, בה התיישבו תלמידי המגיד ממעזריטש. אמר הרה"ק מרוז'ין זיע"א על רבינו (שהיה דודו), כי תיבת 'מרדכי' נוטריקון: מ'גלה ר'זין ד'אורייתא כ'בר י'וחאי. (ההילולא של הרה"ק מצ'רנוביל הוא כ' אייר, ל"ה בעומר, ימים לאחר הילולת הרשב"י, וכידוע שתוך ג' ימים להילולת הצדיק עדיין קיימת הארת בעל ההילולא, והוא פלאי). רבים שיחרו את פני רבינו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תקנ"ח (1798) מילא את מקומו אלפי חסידים נהרו לבית מדרשו בצ'רנוביל (שאוקראינה). **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו. כל שמונת בניו כיהנו כאדמו"רים ברחבי אוקראינה, והיו מהבולטים בהפצת תורת החסידות באותה תקופה ומהם יצאו כמה ענפי חסידות המונים כיום אלפי חסידים, בהם סקווירא, צ'רנוביל מרחמסטריווקא. נפטר ב- כ' באייר ה'תקצ"ז (1837). ציונו בפאתי הכפר אנטייווקה ליד קייב. הצדיק בחר בעודו בחיים את מקום קבורתו באמרו ששם אין כנסיות, וכך קול הפעמונים לא יפריע למנוחתו. חי כ-67 שנים.**

סבא: ר' צבי (מצד אביו). **אביו:** ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (מתלמידי הבעל שם טוב והמגיד ממזריטש וה'מאור עיניים'). **אמו:** מרת שרה. **נשותיו:** מרת שרה (זיווג ראשון- בתו של רבי אהרן הגדול מקרלין, נישא בשנת ה'תקמ"ג). מרת פייגא (זיווג שני- בתו של רבי דוד לייקעס תלמידו של הבעש"ט). **ילדיו מזיווג ראשון:** האדמו"רים ר' אהרן מצ'רנוביל, ר' משה מקורסצ'וב, ר' יעקב ישראל מצ'רקס, מרת מלכה (נישאה לר' יחיאל מיכל מדרוהוביטש, בנו של ר' יצחק מיאמפולה). **ילדיו מזיווג שני:** האדמו"רים ר' מנחם נחום ממקארוב, ר' אברהם מטריסק, ר' דוד מטולנא, ר' יצחק מסקוירא, ר' יוחנן מרחמסטריווקא, מרת חנה חיה (נישאה לר' דוד הורודצקי, נכדו של ר' דוד לייקיס). מרת שיינדל (נישאה לר' דב בער פרידמן מליווא- בנו של הרוז'ינר). **מתלמידיו:** הצדיקים ר' ישראל דב בער מווילדניק, ר' אברהם דב אוירבך מאברייטש (ה'בת עין), ר' ישראל יוסף גינזבורג מדויד הורודוק. **מספריו:** **יליקוטי תורה השלם.**

○ יפר כ"ק הגה"צ רבי יהודה מסטיטשין זצ"ל: רבינו זיע"א היה נוהג לבקש מאנשיו הרבה כסף, שהיה נקרא 'אויסביטן', וגם היה אצלו עסק גדול למנות את הכסף שקיבל. ומנהגו היה שקיבל אנשים בפרטיות, ואחר זמן היה עושה הפסק בקבלת קהל, וסגר הדלת, ואח"כ פתח והיה מקבל עוד אנשים ושוב סגר, וכך חזר הדבר כמה וכמה פעמים. והחסידים היו אומרים, שבזמן שהמגיד יושב סגור בחדרו, הוא עוסק בעניינים גדולים. פעם היה באיזה מקום, והיה שם מתנגד, אשר שמע מפי החסידים שבחצות הלילה נכנסות אל המגיד נשמות לבקש את תיקונן. החליט המתנגד להתחבא בארון בחדר המגיד עד לשעת חצות, ואז יוכל להכחיש את החסידים על פניהם. הוא נכנס לתוך הארון והסתגר בו כל השעות, שבהן קיבל המגיד את חסידיו. המגיד ידע ברוח קדשו, שהמתנגד מטה אזונו לנאמר, וכאשר המשמש נכנס והודיע, שבחוץ ממתנות נשים רבות ומבקשות להיכנס שאל הרבי בקול: 'האם הן עשירות או עניות?' שאל המשמש: 'מניין לי לדעת'. אמר הרה"ק: 'תסתכל על הצעפים שלהן, ותראה אם הם ממשי או מצמר'.

המתנגד שמח, שיש לו כבר מה ללגלג, והנה ראה, שהגבאי סגר הדלת, והרבי מתחיל למנות את הכסף שצבר, ומסדרו שם עם הגבאי, ושח הרבי עם הגבאי, איך שצבר היום כסף הרבה, אח"כ פתח שוב וקיבל עוד אנשים, ושוב נסגרה הדלת. ויהיה כאשר סיימו כל האנשים להיכנס לרב המגיד, והדלת נסגרה, שמע המתנגד ההוא ממקום מחבואו, איך שנכנסו כמה נשמות והחלו לדבר עם הרבי, והמתנגד הכיר את קולם, שהם היו אנשים מעירו, שכבר נפטרו ובאו לבקש את תיקונן. הוא התמלא פחד. ושמע איך שהצדיק משיב לנשמת גבר, שאין בידו להושיעו, יען שמעולם לא נתן לו הלה פרוטה אחת. שאלה הנשמה בבכי: 'ומה תקנתי?' אמר המגיד: 'בבית החיים שוכן לידך אדם, שנתן לי פעם חמש פרוטות. אם הוא יוותר למענך על זכות פרוטה אחת אוכל לעזור לך. לך ואמרי לו, שאני שלחתיך'. טענה הנשמה: 'אולי הוא לא יאמין לי?'. קם רבינו ממקומו, ניגש לארון וקרא: 'יעקיל, צא החוצה ולך עם הנשמה לבית העלמין, ותאמר שם בשמי, שאני ביקשתי למסור חלק מהפדיון לטובת הנשמה הזו', יצא הלה מהארון ורעד מפחד ללכת בלילה לאחר חצות בליווי נשמה לבית העלמין. אמר לו המגיד: 'אל תירא, קח את מקלי ולך לבית העלמין בשמי'. (החכמה מאין – סטוטשין וכן מופיע בגרסה דומה מפיהם ומפי כתבם, עמ' ל"ו, בשם הגה"צ ר' מרדכי זילבער שליט"א מסטיטשין)

בשמחת נישואיו של הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס זי"ע (עם בתו של הרה"ק רבי דובער מליובאוויטש זי"ע), היה כ"ק אדמו"ר מהר"ש (רבי שמואל מליובאוויטש) תינוק קטן, ובהיותם שם נעשה חולה מאוד, ובאה אמו - הרבנית של כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק' ואמרה לו, שהיא רוצה לילך אצל רבינו לבקש ממנו ברכה עבור התינוק. ואמר לה הצמח צדק "אם את רוצה לילך, תלכי". הרבנית הלכה אצלו, וקיבלה בכבוד גדול, וברך אותה ואת התינוק. באותה עת עמדה לפניו קערה עם מרק, ואמר לרבנית, שיתנו לתינוק שתי כפות משיירי מאכלו, ואז הוא יבריא, ואמר עוד "הייתי הולך בעצמי, אך מחמת שהנני זקן וחלוש, אין בכוחי לילך, לכך אשלח את בני רבי אהרן והוא יהיה, כמו שאני בעצמי הייתי הלך ונותן לתינוק". ואכן רבי אהרן הלך וראה את התינוק, ונתן לו מהמרק, והבריא בעזרתו ית"ש.

פ עם פקדה את העיירה צ'רנוביל סופת שלגים ורעמים קשה, מיד באו עשירי העיר לפני הרה"ק רבי מרדכי זצ"ל מצ'רנוביל והתחננו על נפשם, באומרים שאם חלילה לא תפסק סופת השלגים, יישארו אביונים חסרי כול. אמר להם הרבי, שאם ימציאו לידי סכום זה זזה (וזאת כדי לפרנס צדיקים נסתרים), ייסע מחוץ לעיר והכל ייפסק. נתנו לו העשירים כאשר דרש, והוא עלה על העגלה ונסע מחוץ לעיר, שם פתח בנעימה ואמר את הפסוק (שמות ט', כ"ט) "כִּצְאֵתִי אֶת הָעִיר אֶפְרַשׁ אֶת פִּי אֶל ה' הַקְּלוֹת יִחְדְּלוּן" וכו', באותו רגע התבהרו השמיים, והשלגים פסקו. (הג"ר נח גד וויינטריב זצ"ל, בישישים חכמה)

○ יפר כ"ק מרן האדמו"ר מבעלז, שפעם אחת בא רבינו לעיר, שחסידיו שם היו כולם עשירים, ולכולם היו דירות מרווחות ויפות, וכל אחד רצה שהמגיד מצ'רנוביל זיע"א יתאכסן אצלו, והוא אמר, שהוא רוצה להתאכסן אצל אדם אחד, והאדם ההוא היה מפורסם כקמצן גדול, והרב המגיד זיע"א אמר לו, שמוכן להתאכסן אצלו, רק בתנאי אם ייתן לו סכום כסף כך וכך. השיב האיש, שכדאי לו הכל - והעיקר שהרבי יהיה אצלו, אח"כ הוסיף רבינו על הסכום, שנקב בתחילה וכן כמה פעמים והיה מוכרח הקמצן הנ"ל כל פעם להשיב הן, כי היה בין החסידים והתבייש לומר, שאינו מסכים.

בערב שב"ק היה בעל-בית הנ"ל נוהג לקנות לעצמו את המצרכים לכבוד שבת קודש לבד, וכן היה בערש"ק הלך הוא לחנות לקנות נרות לכבוד שב"ק, וראה לפניו בתור אשה אחת, שביקשה לקנות נרות גדולים וטובים ויפים, וכשביקש לאחר מכן המוכר מהאשה את התשלום עבור הנרות השיבה, שאין לה כסף, מיד התחיל המוכר לצעוק עליה: "אם כן, למה ביקשת ממני את הנרות הטובים האלו?" וריחם עליה העשיר הקמצן ושילם להמוכר בעד הנרות שלקחה.

וכן היה כשבא העשיר אצל הנחתום לקנות חלות לכבוד שבת-קודש, ופגש שם את אותה האשה לפניו בתור. הפעם ביקשה לקנות חלות גדולות ויפות וכשביקש ממנה המוכר לשלם עתה, שאין לה כסף, וריחם עליה עוד הפעם העשיר ושילם בעדה, וכשיצא מהחנות, אמר לה העשיר: "בשלמא, בעת שקנית הנרות חשבתי שלא ידעת שהם עולים כל-כך הרבה כסף, אבל אחרי שראיתי שאין לך בכלל כסף, למה ביקשת מהחלות המעולים ביותר?!"

השיבה לו האשה: "בעלי היה עשיר גדול ומנהגו, שהיה מכבד את השבת במאכלים הטובים ביותר וכן הנרות הטובים ביותר, ולפני פטירתו מהעולם קרא לי ואמר לי, שרצונו שאכבד את השבת גם אחר פטירתו, כמו שהיה בחיים חיותו. וכן היה הרבה שבתות אבל בשבוע זה אזל הכסף ממני באמצע השבוע כבר, חשבתי שאת השב"ק לא אעשה כימי חול - וכך הלכתי לחנות וקניתי את הנרות היפים ביותר וחשבתי, שהמוכר ייתן לי את זה במתנה, והשי"ת עזר לי ומצאתי אותך, ואתה שילמת בעבורי".

לאחר מכן חזר העשיר לביתו. בליל שבת קודש בכאשר רבינו ערך את שולחנו הטהור, נשמע קול, שהעשיר חלה מאוד וזקוק לישועה גדולה. באו להזכיר אותו לפני הרב המגיד זיע"א ורבינו בירך אותו, שתהיה לו רפואה שלימה ואכן לאחר הברכה הוטב לו ב"ה. למחר באמצע הסעודה בא עוד הפעם קול שהעשיר חוליו הכביד והזכירו אותו לפני הרב המגיד זיע"א ובירך אותו שוב פעם, והוטב לו ב"ה. בסעודה שלישית הורע לו עוד הפעם, והזכירו אותו לפני הרב המגיד זיע"א. אך הפעם לא בירך ולא ענה להם. לאחר מספר דקות נפטר העשיר לבית עולמו רח"ל.

באו ואמרו לרב המגיד זיע"א, שיכול לצאת מזה קול גדול שהרב המגיד מתאכסן אצלו וגם הוציא ממנו הרבה כסף וגם נתן לאשה הנ"ל בערב שבת קודש צדקה מרובה וזהו התוצאות? השיב להם הרב המגיד, שהוא סיפר לי את כל קורות חייו וגם המעשה עם האשה הנ"ל, והכינו לו בעבור זה בעולם העליון שכר גדול, ואמו הייתה יראה למעלה, שלא יקלקל בנה בעולם-הזה מכאן ולהבא.

על-כן, ביקשה שהוא ייפטר מהעוה"ז, וכן היה שהוא חלה, ואני רציתי שישאר בחיים, לכן ברכתיו ובסעודה שלישית באה אליי אמו ואמרה לי, שלא אתקש על הדבר הזה אלא היא רוצה שבנה ימות מהר, לכן הסכמתי, שיבוא בשלום על משכבו.

הרב הצדיק יוסף וולטוך זצ"ל המכונה בשם 'מנקה הרחובות' - נולד בעיירה באירופה ובעודו רך בשנים כבן שש או שבע עלה לארץ-הקודש. כאן למד תורה במסירות נפש תוך שקידה עצומה בישיבת "עץ-חיים". מהצדיקים הנסתרים אשר הסתירו את גדולתם האמיתית מעיני הבריות. ביניהם: ר' יהודה לאון פטילון (הצייר), ר' יוסף דיון, חכם מנחם מנשה, ר' משה יעקב רביקוב (הסנדלר) ועוד רבים. כינויו 'מנקה הרחובות' בשל העובדה שהיה מעלה ניצוצות ומתקן אותם. **גאון בנגלה ובנסתר. מ-ל"ו הצדיקים שבדור. בעל רוח-הקודש.**

סיני ועוקר הרים. בקי מאוד בכתבי האריז"ל ובכתבי הקודש. סלד מהכבוד והתרחק ממנו כמטחווי אש. על אף הצרות הרבות אשר פקדו אותו מבית ומחוץ, לא בא בטרוניה על כך והמשיך לחיות כהרגלו מימים ימימה באותה פשטות, פרישות ודבקות בתורתנו הקדושה. את מרבית יומו הקדיש לתורה ועבודה, וכאשר נעצמו שמורות עיניו מעייפות תוך כדי לימוד, ישן באופן כשרגליו מגולות תדיר בחורף כמו בקיץ, ובימות הקרה הסתפק בשמיכה דקה בלבד לכיסוי גופו. נפטר ב-כ"א אייר ה'תשמ"ג (1983). ציונו בהר הזיתים.

סבא: האדמו"ר ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב. **אביו:** הרה"צ שמחה בונים.

אין ספק, כי הרב היה בעל רוח-הקודש, ועל כך יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: פעם בשעת בין הערבים שהה הרב וולטוך בקבר שמואל הנביא בחברת אחד ממוקיריו, שבבעלותו הייתה חנות תכשיטים. הרב וולטוך נעמד בכניסה לקבר והחל לומר בקולי קולות את הפסוק: **"אֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בַסַּנְיָרִים מִקֶּטֶן וְעַד גְּדוֹל וַיֵּלְאוּ לְמַצַּא הַפֶּתַח"**. הוא חזר על הפסוק פעמים רבות - ואחר הוסיף תפילה קצרה. בעל החנות, שעקב אחרי מעשיו של הרב וולטוך, התפלא על הנהגתו זו אך שתק.

למחרת היום בשעת בוקר מוקדמת, התקבלה הודעה מהמשטרה ונמסר לבעל החנות כי הלילה נפרצה חנותו ע"י גנבים, והוא מתבקש לסור מיד למקום, **בעל החנות נחפז מאוד בדרכו, בדמיונו ראה את חנותו מרוקנת מכל תוכנה העשיר.** ליבו הלם בו בפראות.

כשהגיע למקום ראה את השוטרים משוחחים ביניהם בהתפעלות רבה, הוא נכנס פנימה ואז הוברר לו כי נס מיוחד אירע פה, **מערכת האזעקה של החנות לא פעלה, והגנבים חדרו לפני החנות, אך עיניהם הסתנווורו, והם הסתפקו בכך שנטלו רק את הרכוש שהיה בחלון הראווה ולא בפנים.**

עתה הוא הבין למפרע, מפני מה אמר הרב וולטוך בערב של יום אתמול את הפסוק: **"וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בַסַּנְיָרִים מִקֶּטֶן וְעַד גְּדוֹל וַיֵּלְאוּ לְמַצַּא הַפֶּתַח"** (בראשית ט"א). בלב מלא גיל ותודה החיש פעמיו כדי לפגוש בר' יוסף ולהודות לו על שהקדים בתפילתו רפואה למכה. א

ולם הרב וולטוך שתק ולא הגיב לדבריו. באותו זמן שלח אדמו"ר ר' מאיר אבוחצירא, ציר מיוחד לקרוא לבעל החנות ואמר לו: **"דע לך, שאלמלא הכוונות והייחודים שעשה הרב וולטוך ביום שקדם לפריצה-היית יוצא נקי מכל נכסך"**.

אותה חנות תכשיטים נפרצה פעם נוספת ע"י גנבים, אך גם אז הם לא נטלו מאומה ונמלטו כל עוד רוחם בם, ומעשה שהיה כן היה: באותו יום בשעת הצהריים, שהה בעל החנות בביתו כשלפתע גילה פיסת נייר מושלכת על הרצפה, ועליה כתוב הפסוק: **"וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכּוּ בַסַּנְיָרִים"**.

בעל החנות הופתע למקרא הכתוב, ושאל את אשתו: "מהיכן פתק זה?". השניים לא הצליחו לזהות על-פי הכתב, מי הוא הכותב, ואף לא ידעו כיצד התגלגלה פיסת הנייר אל ביתם.

באותו הלילה פרצו גנבים לדירת הוריו של בעל החנות וגנבו משם את צרור המפתחות של החנות. כשהמפתחות בידיהם כיוונו את פעמיהם לעבר החנות ובשמחה רבה החלו לפתוח אחד לאחד את

המנעולים. אך לפתע כאילו הוכו בסנוורים, נפלה עליהם אימה גדולה ופחד ה' הכריעם. **הם השליכו את המפתחות על המדרכה שליד החנות ופתחו במנוסה כל עוד רוחם בם, מבלי ליטול כהוא-זה מהתכשיטים היקרים שהיו בחנות.**

הבוקר אור ולבעל החנות נודע כי נס נוסף התרחש עימדו. עתה הבין את משמעות הפתק שהתגלגל לידיו ביום אתמול, הוא חיפש את הפתק אך לשווא, הפתק נעלם כלא היה. הוא זקף את הנס, שהתחולל פה, לזכותו של הרב וולטוך שנהג תמיד להתפלל עליו ועל בני ביתו.

בחודש סיוון תשמ"א התכבד ר' יוסף וולטוך בעליה לתורה, בסיום הקריאה ביקש מהחזן לעשות "מי שברך", המברך היסה אזנו לשמוע את שם המתברך, ולהפתעתו הרבה נקב הרב וולטוך בשמו של ראש הממשלה דאז מ.ב, ובנוסף ביקש גם על הטייסים בחיל האוויר שיברכם. ציבור המתפללים תמה מאוד על בקשתו זו של הרב וולטוך ובלבם אף שחקו על מעשהו.

חלפו ימים אחדים ואז הבינו כולם על מה ולמה ביקש הצדיק הרב יוסף וולטוך לברך את ראש הממשלה ואת הטייסים בחיל האוויר, **באותם הימים בוצע המבצע של הפצצת הכור הגרעיני בעירק. המבצע נשמר בסודיות מרבית ותהילות לה' יתברך זכה להצלחה מלאה, וכל מטוסי הקרב, שהשתתפו בו, שבו לשלום לבסיסם.**

הרס רב ואובדן נגרמו לכור הגרעיני, שיצא מכלל השימוש. ולא המשיך לייצר כלי לחימה נגד ישראל. עתה ראו הכל כי הרב ניחן ברוח-הקודש וידע על המהלך שיתבצע למרות שנשמר בסודי סודות.

הרב שלמה אליעזר אלפנדר זצ"ל המכונה ה'סבא קדישא': נולד בשנת ה'תק"פ (1819) באיסטנבול. משפחתו מיוחסת עד לבצלאל בן אורי משבט יהודה. בגיל צעיר התייתם מאביו. כבר בילדותו היה בקי בכל מכמני התורה. **בעל זיכרון מופלא, בור סוד שאינו מאבד טיפה.** כשהיה אברך התמנה לחבר המועצה הרוחנית של יהודי קושטא. לאחר נישואיו הכניס לביתו יתומים ושימש להם כאבא. בשנת ה'תרי"ב (1852) התחיל לשמש כראש ישיבה בישיבת הנגיד ר' אברהם פואה בקושטא, רבינו סירב לקבל משכורת גבוהה יותר מהמלגה שניתנה לאברכי הישיבה. ענוותן מופלא. **גאון בנגלה ובנסתר. מקובל. בעל קבלה מעשית. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרנ"ז (1897) שימש כחכם באשי בדמשק. עשירי קושטא יסדו בעבורו ישיבה ממנה יצאו גדולי עולם. לאחר מכן עלה לצפת ולאחר תקופה קצרה עבר לירושלים. הנהגות מיוחדות היו מנת חלקו: בכל בוקר השכים להתפלל שחרית ותיקין עם הנץ החמה, מבלי להחסיר אפילו פעם אחת. **גם כאשר היה מוטל על ערש דוי בבית-רפואה, תמיד התגבר כארי להתפלל השכם בבוקר. מעולם לא נהנה בכספי ציבור וסירב לקבל תמיכה. כל סכום שהגיע לידי חילק לצדקה.** כל מעשיו והנהגותיו היו בהצנע לכת. ברח מן הכבוד. בכל פעם שרצה לנסוע למקומות הקדושים, לא הודיע את זמן נסיעתו, כדי שלא יבואו ללוותו ולכבדו. **בקי בכל מקצועות התורה: ש"ס, פוסקים, ראשונים ואחרונים סדורים היו בעל-פה. ענה תשובות מעמיקות מבלי שהיה צריך לעיין בספרים.** הרחוב בו התגורר בירושלים נקרא על שמו. נפטר ב"ב אייר בשנת ה'תר"צ (1930). ציונו בהר הזיתים בירושלים. חי כ-111 שנים.

אביו: ר' אהרון. **אמו:** מרת חווה. בנו יחידו נפטר בגיל הינקות והוא נותר ערירי כל חייו. **מתלמידיו:** המקובלים הגאוני ר' דוד לניאדו, ר' יצחק נסים, ר' חיים אלעזר שפירא (מח"ס 'מנחת אלעזר'- האדמו"ר ממונקאטש), ר' חזקיהו מדיני (ה'שדי-חמד'), ר' חיים שאול הכהן דוויק, ר' יעקב חיים סופר, ר' מנחם מנשה, ר' יצחק אקריש. **מספריו:** שו"ת מהרש"א. שאר ספריו אבדו.

בעיר דמשק התוודע רבינו לגאון ר' יצחק אבולעפיה, שהיה ת"ח משכמו ומעלה אשר כל התורה הייתה ערוכה לפניו. רבינו נהג לבוא לבית הרב אבולעפיה לעיתים מזומנות ושני הרבנים עסקו בפלפול דאורייתא שעות ארוכות. כל אחד מהם הכיר בגדולת חברו. כאשר ר' יצחק אבולעפיה חלה במחלה קשה מאוד הוא לא יכל לזוז ממקומו או לדבר. הרופאים שבדקו את הרב כבר אמרו נואש לחייו. כשהגיע הדבר לאוזני רבינו, מיהר לבקר את חברו ולדרוש בשלומו. כשנכנס לחדר, פתח ואמר: **"חכם יצחק, אני מבטיח לך שיקום מחולי זה, אבל רק אם יאמין בכוח הבטחתי, ובאותו כוח יקום ויתחזק ויהיה בריא"**. ר' יצחק ענה במאמצים עילאיים: **"אמן"** בכוונה גדולה. לא אחרה להתקיים ברכת רבינו ולאחר כמה ימים ר' יצחק קם מחוליו הכבד והסתובב כאחד האדם. הרופאים לא ידעו את נפשם מרוב השתוממות, כיצד קם אדם זה מערש דווי וצועד כאחד האדם?

מספר ימים לאחר מכן יצא קול בעיר כי אחד ממקורביו של ר' יצחק נפל למשכב ונפטר. כיוון שאותו אדם גר בשכונת לרבינו, הלך ללוותו בדרכו האחרונה וגם ר' יצחק אבולעפיה שהיה קרובו, הלך לגמול חסד של אמת. בעת לכתם ר' יצחק סיפר לר' שלמה: **"כאשר באת לביתי והבטחת לי, כי אקום ממחלתי - האמנתי לדבריך בלב שלם. אותה שעה הנפטר, שעתה מובל לבית-קברות, היה בביתי ומילא פיו צחוק, פנה לאחד הנוכחים ואמר: "וכי ר' שלמה סבור כי כוחו רב כ"כ? ר' יצחק חולה אנוש ודבר לא יקימו ממיטתו". והנה, קמתי ממיטת חולי ודבריך קמו והיו. אותו אדם נענש על זלזולו בדברי חכמים ונפטר בדמי ימיו"**. ר' שלמה שמע את דבריו המופלאים של ר' יצחק אבולעפיה, וביקשו לשומרם כמוסים עימו, לבל יפורסמו באוזני המוני העם.

פעם אחת בא אדם לשאול בעצתו של הרב אודות חלום מעורר תמיהה, עוד בטרם פנה לרב להציע את ספקותיו, הרב פתח ואמר: **"הנה בעל החלומות הלזה בא. אבל אל תירא ואל תחת", ולאחר מכן פתר לו את החלום בטרם סיפר לו את החלום.** מלא הערצה ופליאה לרב שב היהודי לביתו.

בשנת ה'תרע"ד (1914) רבינו הגיע לגור בצפת. אותו זמן היה תחילת מלחמת העולם הראשונה בין התורכים הגרמנים והאנגלים ועוד מדינות. הייתה לו שכנה אלמנה אשכנזיה, שהייתה עובדת אצלו בחינם. חצי יום עבדה במקום אחר ומזה התפרנסה וחצי יום עבדה אצל רבינו. היא סיפרה לשכנים נפלאות ממה שראתה ושמעה. באותו זמן היה בארץ מחסור במזון, וכמה נפטרו ברעב. גם נפט לא השיגו. לרבינו היה בקבוק נפט, והייתה לו מנורה קטנה מס' 3, ובזה היה הסתפק ולמד. כאשר הגיע חג הפסח, השכנה פנתה אליו ואמרה: **"אדוני הרב, אני אביא מביתי מנורה גדולה מס' 4 עבור ליל הסדר"**. הרב ענה: **"תודה רבה, המנורה הקטנה מספיקה לי"**. באותו הזמן לא היה חשמל בארץ. האלמנה סיפרה פלא, **שראתה בליל הסדר כיצד המנורה הקטנה האירה לא רק את כל הבית באור יקרות, אלא אור זה פרץ ואף זרח בכל הסביבה, והרגישה שמדובר באור רוחני.**

עוד סיפרה: פעם אחת קצב ספרדי בצפת קנה שור גדול מהערבים בחמישים דינרי זהב, והביאו לשחיטה. השוחטים כולם היו אשכנזים וגם המשגיח על השחיטה היה אשכנזי. לאחר ששחטו את השור היה כשר, אבל כשפתחו את מוח השור היתה בו שאלה. לאחר שקלא וטריא בין הרב והשוחטים **קבעו שהשור טרף.** הקצב שמע זאת צעק: **"אוי ואבוי לי"**, כי העולם חשך בעדו שהפסיד את כל הונו. הוא נזכר שיש בצפת חכם ספרדי שבא מקושטא (רבינו) הוא חשב: **"אלך אצלו, ומה שיאמר לי- אקבל באהבה"**. הוא רץ לביתו של הרב, הצדיק ראה מרחוק את היהודי הזה, מיד הוציא את ראשו מהחלון וצעק: **"אל תדאג יהודי, השור כשר, לך תגיד להם, שיבואו אצלי לעיין בהלכה"**. היהודי השתומם- **"מהיכן הרב ידע שאני אבוא אצלו בעניין השור?"**. הרב אמר שוב: **"אל תסתפק במה שאמרתי לך, תביא אותם אלי"**. כשבאו לרבינו כיבד אותם בסבר פנים יפות והראה להם היתר של פוסקים מסוימים, ומצאו שדבריו נכונים והודו לו, ומאותו יום שימשוהו הרבה.

על זיכרונו המדהים והמופלא של הרב מובא בספר "אורות ממזרח" כי הרב הקדיש את חלק הארי מסדר יומו, ואת כל שעות לילותיו ממש לעסק התורה. זכרונו המדהים לא עזבו. מאות ספרים שלמים זוכה היה בעל-פה. מסופר פעם שמישהו הקריא לפניו קטעים מדברי בעל "פרי מגדים" שהובאו בספר מסויים. והרב הגיב מיד: "לא מדוייק. ראיתי את הדברים לפני שישים שנה בספר "פרי מגדים" וכתוב שם אחרת". מיד בדקו ונמצא כדבריו.

ניתן להיווכח כי הרב היה בעל רוח-הקודש כפי שמובא בספר 'סבא קדישא': בחודש ניסן שנת תרע"ד, באחד מן הלילות יצאו אנשי העיר ובראשם הרב לקדש את הלבנה. לאחר שגמר לקדש את הלבנה נשא את עיניו לרקיע, מחא כף אל כף, ונאנח אנחה השוברת חצי גופו של אדם. כל הסובבים נחרדו חרדה גדולה למשמע אנחתו של הצדיק, פנו אליו ברתת ובזיע ושאלו אל הרב על מה האנחה. נענה הרב וענה בקול נוגה: "רואה אני שבקרוב תפרוץ מלחמה גדולה בעולם", ומיד פרץ בבכי מר. בחודש אב, התקדרו פני אירופה ופרצה מלחמת העולם הראשונה. מליוני קורבנות נפלו ונהרגו, ויהודים רבים נפלו חללים במלחמה זו. ההרס היה רב ותוהו ובוהו שררו בעולם. באותה תקופה היו קצינים ושוטרים רכובים על סוסים חולפים מדי פעם בצפת וסביבתה. באותה תקופה שיבשים רבים נגרמו באספקת מזון ומצרכים לתושבי צפת. בתקופת מלחמה הזדמן לצפת הפאשה, נציב הממשלה הטורקית שהיה אחד משרי הצבא. הוא הגיע רכוב על סוס וכל נכבדי העיר צפת באו לקבל את פניו. מלווה בשני חיילים נכנס לעיר. נכבדי העיר שוחחו עימו על מצב המלחמה ועל בעיות אספקת האוכל לצפת. דבר בואו של השר נשמע גם בביתו של הרב והוא מיהר לקבל את פניו. כשנפגשו השנים הבחין השר ברב שאדם גדול הוא והתפעל ממראה פניו. הרב הגיע בליווי שנים מתלמידיו, לראשו מצנפת כמנהג חכמי קושטא. זקנו הלבן יורד על חזהו וכל מראהו אומר כבוד.

השר פנה לרב ביראת כבוד וביקש: "כבוד הרב, כיוון שאדם חשוב אתה, הואל בטובך לברך אותי". הרב השתומם למשמע הבקשה, אך השיב מיד: "ברכה טעונה ענווה. על כן ירד רום מעלתו מן הסוס ואחר-כך אברכהו". מיהר השר לעשות כדברי הרב והלה ברכו בברכות מפליגות. לאחר מכן נפרדו איש איש למקומו. כבודו והדרת פניו של ר' שלמה עשו רושם בל ימחה על השר ובזכותו דאג השר לאספקת סדירה של מזון ומים לתושבי צפת הנתונים במצוק ובמחסור.

הרב נלחם בכל תוקף כנגד המשכילים ודעותיהם הכפרניות. כל המחקרים השונים בדבר תופעות טבע לא נחשבו בעיניו והוא החדיר לבני עמו את ההשקפה התורנית שלכל המאורעות והפורעניות שקורות בעולם יש יד מכוונת מלמעלה. פעם אחת נערכה בקושטא סעודת בר-מצווה בביתו של אחד מעשירי העיר. כיוון שאותו עשיר כיבד מאוד את הרב אלפנדרו הזמין לסעודה. כמו-כן הזמין כמה מחבריו המשכילים אשר רוח חילונית נשבה מהם. במהלך הסעודה שמע הרב כי משכילים אלו חוקרים בעניין רעידת האדמה. הם ניסו להבין מהי הסיבה שגורמת את רעידת האדמה. המשכילים החלו בוויכוח קולני כאשר כל אחד מהם משמיע את דעתו. אז פתח ר' שלמה ואמר: "דעו לכם! אפילו לפי דבריכם וחקירתכם שעכשיו אי אפשר שתהיה רעידת אדמה, הרי שאם ירצה הקב"ה שתהיה עתה רעידה, היא תתרחש מיד ובניגוד לטבע". עוד הוא מדבר והנה רעש גדול חריש את כל העיר. נחרדו כל המשתתפים בסעודה כשראו ברבם הגדול איש מופת אשר דבר מדברו לא ישוב ריקם, אף המשכילים פחדו מפיו של הקדוש של הרב הצדיק שדבריו מתקיימים.

אחת הגזרות הנוראות, שגזרו התורכים באותה תקופה, הייתה גזרת הגיוס לצבא העותמני. תנאי החיילים היהודים היו קשים מנשוא, ורבים נאלצו לאכול מאכלי טריפה, לעבור על חילולי שבת ועל איסורים נוספים. בזמן שהותו של הרב בצפת פנו אליו שני תלמידי חכמים בבית-עצמות, היות שהצבא מכריח אותם להתגייס לשירותיו, ואין להם מושיע. הראשון היה ר' מכלוף והשני ר' משה. רבינו אמר להם: "אל תפחדו ואל תיראו מפניהם כי אין להם רשות לגייס אתכם לצבא". יצאו השניים צוהלים ומעודדים בכוח הבטחתו של הרב. כעבור זמן נשמעו נקישות בדלת ביתו של ר' מכלוף. בפתח עמדו שני חיילים תורכים ובידם צו גיוס. מכתב נוסף נשלח גם לר' משה. השניים נאלצו להצטרף לחיילים, שכן רע ומר היה סופו של המסרב פקודה. אך הם לא שכחו את הבטחתו של הרב וביקשו לראות, מאין תבוא הצלתם.

לאחר יומיים רכיבה הגיעו לעכו, שם הייתה אחת ממפקדות התורכים. נכנסו החיילים לאחד מבתי המרזח בעיר כדי לשתות יין ולהשתכר. את ר' מכלוף ור' משה קשרו באזיקים לאחד העמודים ליד בית-המרזח, כדי שלא יברחו. לאחר כשעה, בעת שהתגוללו אותם חיילים בבית-המרזח, עבר פרש תורכי. כאשר ראה אותם קשורים לעמוד, פנה אליהם בתימהון: "מדוע כבולים אתם לעמוד?". סיפרו לו, כי קיבלו צו גיוס, ושני החיילים, אשר באו עימם, נכנסו לבית-המרזח וקשרו אותם לעמוד. חמתו של הפרש בערה בו ואמר: "אני סגנו של מפקד הצבא התורכי כולו, ואני מחליט לשחרר אתכם מיד!". בעודו מדבר, הוציא מפתח מדש בגדו, פתח להם את האזיקים ושחררם. ר' מכלוף ור' משה חזרו מיד לצפת. הם ראו עין בעין את גדולת רוח קודשו של הרב שלמה אליעזר, אשר חזה מראש כי ישוחררו מן הצבא.

בצפת גר איש תם וישר בשם ר' בנימין זאליץ. עובד ה' היה, ואושר נסוך על פניו תמיד. רק דבר אחד העיב על לבו, 15 שנים שהוא ואשתו נשואים, ועדיין לא זכו להיפקד. פעם אחת פרצה קטטה בין ר' בנימין לשכנו. במהלך סערת הרוחות השכן קיללו נמרצות, ואף העז להטיח בשכנו: "הלא ערירי אתה, וערירי תישאר כל ימי חיך". דברי השכן האכזרי פצעו את ליבו. עיניו זלגו דמעות, עד שלא הצליח לעצור ברוחו ופנה לררבינו בדברי תלונה על אותו אדם. כששמע הצדיק את דברי ר' בנימין, צערו וכאבו, השיב לו: "אל תדאג במאומה. בעזרת ה' יתברך ובכח תורתנו הקדושה אני מבטיחך כי בזו השנה תיפקד ותזכה לבן זכר". כששמע ר' בנימין את דברי הרב, נתמלא שמחה, כיוון שידע שדברי הרב לא הולכים ריקם. ואכן כך היה, עוד באותה שנה נפקדה אשתו, וילדה לו בן זכר. ר' בנימין ערך סעודת ברית גדולה לכל אנשי צפת. כל גדולי העיר וחכמיה נמנו על המוזמנים. ובראשם ר' שלמה אליעזר. בלב נרגש הודה האב לרב על ברכתו, ואף כבדו בסנדקאות.

יפורי מיסתורין הילכו בירושלים על הרב אלפנדרו, על כוח תורתו בנגלה ובנסתר ועל ניסים ונפלאות, שהתרחשו בביתו. באחד מלילות החורף הקרים בירושלים. רוחות עזות שרקו, וממטרים עזים הותכו ארצה. אחד מהמקורבים נכנס אל חדרו של הרב כדי להגיש לו את ארוחת הערב, והנה לתדהמתו גילה, כי הרב שוכב במיטתו ללא רוח חיים. מיד רצו להבהיל את ד"ר ולאך מביית-החולים שערי צדק, שהיה בקרבת מקום. לאחר בדיקה קצרה נאלץ הרופא לקבוע את פטירתו.

השמועה הקשה נפוצה בקהל, ואנשי ה'חברא קדישא' החלו לטפל בסדרי ההלוויה. שעות אחדות חלפו, אחד הנוכחים בבית נכנס לחדר, שבו הייתה מונחת המיטה וביקש לראות את פניו ההדורות של ה'סבא קדישא'. להפתעתו, עיני הנפטר היו פקוחות. עוד הוא בווה במחזה, והנה הרב קם ממיטתו כאחד האדם. זעקות שמחה נשמעו מפיו. אנשים רבים רצו לחדר, כשהם מביטים בתדהמה במת-החי. כשראה הרב את כל הנאספים, אמר: "ודאי, חשבתם, כי נלקחתי מהעולם, ואכן נכון הדבר. נשמתי עלתה לשמיים אך עם עלות השחר החליטו בבית-דין של מעלה להשיבה חזרה". ניצבו הנוכחים בבית במקומם המומים למראה הנס הגדול, ולא יכלו להוציא מפייהם הגה מרוב תדהמה

האדמו"ר הרב מרדכי שרגא פייבוש פרידמן מהוסיאטין זצ"ל - נולד ב-כ' אייר ה'תקצ"ד (1834) בסדיגורה שברומניה כבנו השישי וכבן זקונים של אביו. נקרא על שם דוד זקנו הרה"ק רבי מרדכי מצ'רנוביל. אביו העיד עליו כי נשמתו הינה גבוהה שלא הייתה בעולם כבר אלפיים שנה! כבר בילדותו נודע בשקדנותו המופלאה. ארבעה חודשים לאחר נישואיו נפטר אביו. בתחילה ישב יחד עם אחיו וכיהן בפוטיק, ועל אף שהיה צעיר האחים היה הראשון שעזב. בשנת ה'תרי"ב (1851) בהיותו כבן שבע-עשרה שנה בלבד, החל לשמש כאדמו"ר בעיירה מיקוליניץ. שם התחיל להנהיג את חסידיו במשך שלוש שנים. תוך זמן קצר התפרסם כל כך עד שהאדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (ה'דברי חיים) בא לראותו.

בשנת ה'תרט"ו (1854) עבר לסטריסוב. בשנת ה'תרכ"ה (1865) בהיותו בן שלושים עבר להוסיאטין שבאוקראינה יחד עם חסידיו ומשפחתו. לפני בואו הייתה בעיר זו קהילה קטנה מאוד של יהודים, אך עם בואו החלה הקהילה לגדול ובמקביל החלה העיר להתפתח. רבינו הקים את חסידות הוסיאטין ועמד בראשה כאדמו"ר הראשון של חסידות זו. הקים מקוואות, בתי כנסת, בתי מדרש, בתי ספר וכל התשתיות הדרושות, כדי לקיים אורח יהודי. מסופר כי נשמות רבות פנו אליו כדי לקבל את תיקונן. נפטר ב-כ"ב אייר ה'תרנ"ד (1894) בהוסיאטין שברוסיה. חי כ-60 שנים. בנו, ר' ישראל המשיך את דרכו והיה לאדמו"ר השני של חסידות זו.

סבא (מצד אביו): ר' שלום שכנא מפראהביטש. **אביו:** האדמו"ר ר' ישראל

פרידמן מרוז'ין. **אמו:** מרת מלכה. **אשתו:** מרת ברכה דינה בת רבי דוד צבי קובלנסקי (בת אחות אמו, בנותיו של רבי משה אפרתי מברדיטשוב- נישא בשנת ה'תר"י 1850). **מרבתי:** אביו, ר' ישראל. **בניו:** האדמו"ר ר' ישראל (בנו בכורו, שימש כאדמו"ר השני של חסידות הוסיאטין. נקרא על שם סבו האדמו"ר ר' ישראל), ר' שלום יוסף מהוסיאטין (נישא למרת חיה, בת ר' אפרים מרגליות ממאצ'וב. הסתלק לבית עולמו בחיי אביו). **בנותיו:** מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' יצחק מאיר העשיל מקופיטשניץ, מייסד החסידות), מרת חווה (נישאה לאדמו"ר ר' מנחם נחום פרידמן מבויאן צ'רנוב'ץ).

○ יפר כ"ק אדמו"ר רבי יצחק מהוסיאטין זצוק"ל: "הדודה גיטלי מאמזאהן ביתו של הס"ק מרוז'ין סיפרה, שאחיה, האדמו"ר הזקן ר' מנחם נחום פרידמן משטפנשט ביקר אצלה כשנתיים לפני פטירתו, ואמר לה בזה הלשון: 'יש לי ב"ה אחים חשובים', והחל לפרט בחינותיהם. 'אחי מסדיגורא- רוצה ויכול. אחי מליעווא- יכול ואינו רוצה. אחי מטשורטקוב- אילו הייתי הבורא עולם, הייתי מוסר בידו את הנהנת העולם, כדי שלא יטרידני בבקשותיו התדירות עבור בני ישראל. אחי מהוסיאטין- בעת אמירתו 'שמע ישראל', יכול הוא להחיות מתים!'. ובסיימו את דבריו שאלה אותו אחותו: 'אמור נא אחי ובאיזה בחינה אתה בעצמך?' - 'לי די בזה, שיש לי אחים כאלה', השיב לה".

כשרבי שלמה טלינגטור סיפר את הדברים לפני זקני זי"ע, ענה זקני ואמר: "כן, כן, נכונים הדברים. בחצר ההויף בהוסיאטין חפרו פעם בור עמוק, ואחד מאנשי החצר בא לראות ולבדוק את הבור, וקשר את עצמו לחבל, שהיה קשור לסביבות הבור, והחל להשחיל את עצמו לתוך הבור. לפתע נשבר החלק העליון של הבור וניתק את החבל, והאיש נפל מגובה רב לקרקעית הבור, וכאשר הוציאוהו- לא היתה בו רוח חיים. רצו מהר אל רבינו לספר לו את אשר קרה, ולקח הצדיק את הדבר לליבו", כאן הפסיק זקני את סיפורו ושתק כמה רגעים, ואחר כך ענה ואמר, כאשר בת שחוק על פניו, "והסוף היה, שהיהודי שלא הייתה בו רוח-חיים קם ונשאר בחיים". (שיח יצחק, הוסיאטין, עמ' קמ"ו)

באחת הפעמים ישב רבינו במוצש"ק דבוק ברעיונותיו הקדושים כדרכו בקודש. משמשו הגיש לפניו את החמין במוצאי שבת, כוס קפה, אבל רבינו כלל לא הרגיש בדבר, וכוס הקפה התקררה לגמרי. המשמש הכין כוס קפה בשנית עבור הצדיק, אך המקרה חזר בשנית, וכוס הקפה התקררה. כשהעיר המשמש לרבינו, שכבר הביא פעמיים כוס קפה לצדיק, ורבינו אינו שותה, או אז התעורר מדביקותו ואמר למשמשו:

"הנה כשהנשמה יתירה יורדת למטה בערב שבת לשכון אור בתוך גוף האדם, הנשמה שבתוך האדם מבקשת מהנשמה יתירה שיעשה לה טובה נפשית, וכשמגיע מוצאי שבת, והנשמה היתרה מוכנה לעלות למקור מחצבתה, שואלת הנשמה שבאדם את הנשמה היתרה, אם היא עשתה לה טובה. ואם התשובה היא חיובית, הרי טוב, אבל אם הנשמה היתרה אומרת, לא די שלא עשיתי טובה עבורך, אלא אפילו עבורי לא עשיתי כלום, ואולי גם קלקלתי, הרי אז מתחילים הנשמות לבכות נורא". וסיים רבינו בלשון קדשו: "כששומעים את הבכיה, איך יכולים לשתות?!". (נר ישראל-רוז'ין, ח"ה עמ' רצז)

○ יפר הרה"ח ר' משה מעד ז"ל ששמע מחסידים שהיו בשעת מעשה, שפעם אחת נסע רבינו לטייל והגיע למקום מסוים. ירד הרה"ק מהעגלה ושלח את הגבאי שיגש לכוורת של דבורים, שהייתה שם ויפתח אותה. הגבאי פחד מאוד לעשות כן, שהרי הדבורים יצאו נגדו ועלול הוא להיעקץ, אבל לא הייתה ברירה, שהוצרך לציית להרה"ק. ניגש הוא אל הכוורת ופתחה, וברח תיכף. כשפתח את הכוורת לא יצאו דבורים, אלא נחש מסוכן מאוד. הרה"ק עמד וסמך את סנטרו על מקלו. הנחש ניגש אל הרה"ק וסייב גופו לפני הרה"ק עד שראשו היה נגד פני הרבי. הרה"ק הסתכל על הנחש, והנחש הסתכל על הרה"ק, ותיכף הנחש נפל מת. לאחר מכן עלה רבינו לעגלה ואמר לגבאי השני: "הוא היה אברך טוב, אבל מעט גאוה הייתה בו". (שיח זקנים, ח"ד עמ' י"ד).

האדמו"ר הרה"ק רבי יהושע השל מדינוב זצ"ל- נולד בברטש. בגיל רך שלחו אותו הוריו ללמוד תורה מפי הדיין מריבטיטש. בהמשך למד אצל ר' זושא מאניפולי ואף יצא עימו לגלות למשך שנה שלימה. לאחר מכן חזר לברטש. גם לאחר נישואיו היה שקוע בארבע אמות של הלכה, קדושה וחסידות. העיד תלמידו הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב (מח"ס ה'בני יששכר') כי **אצל רבו היה רגיל אליהו הנביא ללמוד עימו ומגלה לו את צפוני התורה.**

כאשר אחד מחסידיו בברטש בא פעם אל הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זיע"א, שאל אותו ר' מאיר: "מה נשמע שם, במקום שהיה אליהו הנביא רגיל להסתובב". בשנת ה'תק"ן (1790) התקבל לרבנות דינוב ובה כיהן כחצי יובל שנים. בעל רוח-הקודש. בספר 'מליצי אש' כתוב, שהיו נוסעים אליו אלפים ורובבות מישראל. מלומד בניסים. בשנתו האחרונה עקב מחלה נוסף השם משה לשמו. נפטר ב-כ"ג אייר ה'תקע"ד (1814). ציונו בדינוב.

אביו: ר' אריה לייב (שימש כאופה, הוא ואשתו היו אופים את הבצק עבור עניים, שלא יכלו לעשות כן ובנוסף אימו הייתה מכינה קערת בצק והוסיפה לכל עני עוד חתיכה).
אשתו: מרת רחל. **מרבתי:** ר' זושא מאניפולי, ר' לוי יצחק מברדיטשוב, רבי יחיאל מיכל (המגיד מזלוטשוב), ר' מרדכי מנשכיז, ר' משה לייב מסאסוב, ר' מנחם מנדל מרימנוב. **מתלמידיו:** הרה"צ ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר').
ילדיו: הרה"צ ר' שמואל החסיד, הרה"צ ר' דוד יהודה לייב (שהיה בעל כח ראה רוחנית), מרת אסתר מלכה (נפטרה בצעירותה). **חתני:** הרה"צ ר' יצחק צבי מדינוב, הרה"צ ר' משה מאיר היילפרין. **דברי תורתו נמצאים בספרים: יבני יששכר והנותן אמרי שפר יתולדות אדם.**

פעם אחת ציווה הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא זי"ע לאשתו, שתיסע לדינוב לתת קוויטל לרבי יהושע, ותכתוב בו, שמכיוון שבעלה אינו מתנהג בדרך הישר – אין להם ממה להתפרנס, והעניות שורת בביתם, והזהיר אותה שלא תגלה את זהותה. מיד כשמסרה את הקוויטל, הרגיש הרה"ק רבי יהושע ואמר: "הייתכן שבעלך אינו מתנהג בדרך הישר? והרי בתורתו ובעבודתו הוא מאיר בכל העולמות!".

ועוד אמר: "איך הוא כותב על עצמו שהוא חוטא, הרי אני רואה שבשמיים רועדים שרפי מעלה מגודל עבודתו הקדושה". כששמעה זאת שאלה: "אם כן מדוע מתנגד לו האדמו"ר הרה"ק רבי נפתלי צבי מרופשיץ כל כך?". הסביר לה שמלאכים ושרפים מקנאים בבעלה, ומחלוקתו של הרה"ק מרופשיץ זי"ע היא לטובתו להצילו מידם.

○ **סיפור הרה"ק רבי חדל מזינוב זי"ע:** "פעם יצא רבינו לדרך וסר לבית יהודי אחד. כשהלך לדרכו ויצא היהודי ללוותו, שמע נער נוכרי בוכה. שאל את מארחו: 'מי בוכה?', וענה לו שהוא המשרת שלו. ביקש הרה"ק רבי יהושע מהיהודי לשאול את הנער, מדוע הוא בוכה, וענה מפני שגנבו לו את חבילתו. אמר הרבי ליהודי: 'אמור לו, שחבילתו מונחת על הקורה במחסן התבואה, במקום שהוא עצמו הניח אותה ושכח ממנה! הלך לשם הנער, ואכן מצא את חבילתו. סיפר הרה"ק רבי דוד זי"ע, כי הגוי אמר אחר כך: 'בוודאי הרבי גנב את החבילה והניחה שם, שאם לא כן, מניין לו לדעת היכן היא מונחת?'".

הרה"ק רבי דודל מדינוב זי"ע שמע פעם, שמדברים לידו מרבי יהושע זיע"א. נענה ואמר: "הוא הרי החיה עופות מתים!". וכך סיפר: "הגה"ח ר' משה רובינפלד מגרוזשיווי שלידי ברטש הלך פעם לפני יום כיפור לדינוב אל מחותנו הרה"ק רבי יהושע, וטרח לשאת עימו עופות לכפרות בשבילו. כשנכנס לרבינו קרא: 'הבאתי כפרות!'. כשהוציא אותם מהשק, ראה שהם מתים, והצטער צער רב על שטרח לסחוב כחמישים קילומטר לשווא. רבינו לא היה יכול לשאת את צערו, ולראותו מדוכדך אמר לו: "מדוע הינך מיצר כל כך, הרי הם לא מתו רק קפאו מהקור. הנח אותם ליד התנור, ותראה שיתחממו ויתחילו ללכת". עשה כן ר' משה והניחם ליד התנור, עד שרבינו ניגש אליהם, צעק אליהם: "שאל! שאל!", ופרחו למטה. **מכל מקום חילק את העופות לעניים, כי לכשעצמו לא רצה ליהנות ממעשה ניסים.**

יהודי מהונגריה בא לשאול בעצת האדמו"ר הרה"ק הרבי ר' מנחם מנדל מרימנוב זיע"א ואמר מכיוון שמנוח אצלו טבק רב למכירה, ואין לו קונה כראוי כי המחירים ירדו מאוד, ועוד לווה כסף רב של אחרים, מה יעשה. האם ימכור בכל מחיר, יעשה עני מרוד ויפסיד ממון אחרים, או מוטב שלא ימכור, וימתין אולי שער הטבק יעלה? ענה לו ר' מנדל, שימכור בכל מחיר שיכול, כי אחר כך המחיר ירד עוד יותר. ברם היהודי לא רצה להיות עני, ועוד יותר להפסיד ממון אחרים, כמו בימים הקדומים שיהודי חשש יותר לממון הזולת מהממון שלו, ועל כן נסע לדינוב לרבינו. הורה לו הצדיק לחכות לשנה הבאה, והוא אכן שמע בקולו.

בשנה הבאה שרר חום עז בהונגריה, ונשרפו שדות הטבק. מחירו של הטבק התייקר, ורק אז מכר היהודי את הטבק שברשותו, והרוויח סכום רב. נטל עימו שתי חביות יין, ונסע אל שני הצדיקים. בבואו לרימנוב נתן חבית אחת לרה"ק ר' מנדל זיע"א. אבל הוא אמר לו, שחבית זו אינה שלו. התבונן היהודי וראה, שאכן טעה, ואותה חבית התכוון לתת אותה לרבינו בדינוב. בהיותו חסיד של הרבי ר' מנדל סיפר לו, מדוע רוצה להודות לרבינו באמצעות חבית זו, כי הרה"ק רבי יהושע אמר לו שלא למכור, על כן מביא לו עתה חבית יין. אמר לו הרה"ק ר' מנחם מנדל: "ומה אעשה, ורבי יהושע שורף טבק של מדינה שלימה, כדי להיטיב ליהודי אחד".

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש
בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים